

J e g y z ő k ö n y v

az Országos Kisebbségi Bizottság

2007. május 17-én, csütörtökön, 10 órakor

az Oktatási és Kulturális Minisztérium

(Budapest V. Szalay utca 10-14.)

101. számú tárgyalójában megtartott üléséről

Napirend:

1. A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának a 32/1997. (XI.5.) MKM rendelet módosításával kapcsolatos kezdeményezése
Előadó: dr. Frank Gábor elnök
2. A Közoktatási Értékelési Tanács delegált tagjának megválasztása a 24/2007. (IV.2.) OKM rendelettel módosított, a közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről szóló 3/2002. (II.15.) OM rendelet 8. § (1) bekezdése alapján
Előadó: dr. Frank Gábor elnök
3. Romani és beás részletes nyelvi követelmények kiadása (A nemzeti és etnikai kisebbség óvodai nevelésének és a nemzeti és etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/1997. (XI.5.) MKM rendelet módosítása)
Előadó: Bicskei Edit főtanácsos
Simon Istvánné főosztályvezető
4. Nemzetiségi tankönyvek jóváhagyása
Előadó: Bársony Csaba titkárságvezető (OH OKÉV)
5. Egyebek

Elnököl:

Dr. Frank Gábor, a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők:

Prin Andrea és Soós Ferenc (Magyar Gyorsírók és Gépírók
Országos Szövetségének beszédgyorsíró szolgálata)

Az ülés résztvevői

Az Országos Kisebbségi Bizottság részéről:

Dr. Frank Gábor (Magyarországi Németek Országos
Önkormányzata)

Agatics Hajnalka (Országos Horvát Önkormányzat)

Choli Daróczi József (Országos Cigány Önkormányzat)

Fábiánné Orosz Ibolya (Országos Román Önkormányzat)

Kjoszeva Szvetla (Országos Bolgár Önkormányzat)

Krányecz Ferenc (Országos Szlovén Önkormányzat)

Dr. Lásztity Jovánka (Szerb Országos Önkormányzat)

Medvegy Pálné (Országos Szlovák Önkormányzat)

Dr. Pillér Györgyné (Ukrán Országos Önkormányzat)

Dr. Rónayné Slaba Ewa (Országos Lengyel Önkormányzat)

Dr. Szabó Kálmánné Caruha Vangelio (Görög Országos
Önkormányzat)

Szilcer Olga (Országos Ruszin Önkormányzat)

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium részéről:

Bicskei Edit

Kraszlán István

Simon Istvánné

Meghívottak:

Bársony Csaba (Országos Közoktatási és Értékelési
Vizsgaközpont)

Dr. Fórika László (Országgyűlési Biztosok Hivatala)

Paulik Antal (Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal)

Az országos kisebbségi önkormányzatok részéről:

Heinek Ottó elnök (Magyarországi Németek Országos Önkormányzata)

Holdosiné Bánhegyi Ildikó (Országos Cigány Önkormányzat)

Győrvári Gábor (Országos Horvát Önkormányzat)

Molnárné Sagun Zdzislawa elnök (Országos Lengyel Kisebbségi Önkormányzat)

Fuzik János elnök (Országos Szlovák Önkormányzat)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 5 perc)

DR. FRANK GÁBOR, a bizottság elnöke (a továbbiakban ELNÖK): Tisztelt Bizottság! Köszöntöm a kibővített bizottsági ülésen megjelenteket. Külön köszöntöm az országos önkormányzatok elnökeit, illetve az elnökök képviselőiben megjelenteket.

A tervezett napirendi pontokat kiküldtük, mindenki előtt világos. Az „egyebek” között lennének-e olyan fajsúlyos témák, amelyeket esetleg akkor vetnénk föl? *(Nincs ilyen jelzés.)* Nekem van; az érettségivel kapcsolatban megvolt a bizottság ülése, és ennek kapcsán szeretném majd elmondani, hogy a bizottság ülésén mit határoztunk. Ezen kívül Kraszlán Istvánnak lesz majd egy tájékoztatója a bizottság működését érintően.

Aki egyetért ezekkel a napirendi pontokkal, kérem, szavazzon. *(Egyhangú egyetértés.)* Úgy látom, egyhangúlag elfogadtuk.

Megkezdjük az 1. napirendi pont tárgyalását: a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának a 32/1997. (XI.5.) MKM rendelet módosításával kapcsolatos kezdeményezése. Ezt a témát a bizottság egyszer már megtárgyalta, akkor emlékezetem szerint nem sikerült megegyeznünk ebben a kérdésben. A bizottsági anyagok között kiküldték Kaltenbach Jenő ombudsman úrnak a miniszter úrhoz írt levelét, illetve a miniszter úr válaszát.

A következő dolog robbantotta ki ezt az ügyet: a somogyhársági iskola ügye. Emlékszünk rá, itt ugyanis arról volt szó, hogy az ottani kisebbségi önkormányzat egyetértésével és a települési önkormányzat jóváhagyásával az egész iskola 1-8. osztályig átállt nemzetiségi nyelvoktató oktatásra. Ezt a somogyhársági iskola esetében a Számvevőszék kifogásolta, visszafizettették velük a normatívát, hivatkozva az irányelvekre, amiben van néhány olyan sarokpont, amihez mi magunk is kötjük és tartjuk magunkat. Mégpedig az egyik ilyen sarokpont, hogy felmenő rendszerben lehet indítani, bevezetni nemzetiségi oktatást.

Itt a bizottsági ülésen is elhangzott és mindenki tudja, hogy mi célja lehetett az ilyen átalakulásnak: többletforrások szerzése. Ez történt azon a Somogyhárságyon, ahol a 2001-es népszámlálás szerint kilencen vallották magukat németnek. Szülői kérésre történhet ez az átállás, ezt megfelelőképpen dokumentálni kell. Ők azt mondják,

hogy ez helyileg megvalósítható volt, tehát korábban azokat a tankönyveket használták, azt a programot használták, ami a nemzetiségi programban az irányelvek szerint előírt, tehát megfeleltek a követelményeknek. De a felmenő rendszerben történő bevezetés nem valósult meg.

Miután visszafizették a normatívát, a kisebbségi ombudsmanhoz fordultak. Az ombudsman úr, illetve az előterjesztő, Fórika úr kifogásolta, hogy itt sérül a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozóknak az a joga, hogy bekapcsolódjanak az oktatásba, átálljanak, s hogy az irányelveket olyan szempontból kellene átgondolni, hogy lehetséges-e ebbe a programba bekapcsolódni akkor is, ha a felmenő rendszer értelmezése az 1. osztálytól kezdődik, szerintük automatikusan. 9. osztályban van még egy belépési pont, tehát a gimnáziumi vagy szakközépiskolai első osztályban, de nyilvánvalóan ott egy lehetőséget is biztosít a közoktatási törvény a nulladik előkészítő évfolyam megszervezésével.

Felmerült a kérdés, hogy lehetséges-e a bekapcsolódás, mondjuk, egy hetedikesnek, egy hatodikosnak, hogy akkor döbben rá, hogy ő a nemzetiséghez tartozik, a szülők tömegei akkor döbbennek rá, és az iskolához benyújtják a kérvényt, az iskola pedig ennek a kérésnek eleget téve megszervezi az oktatást. Tehát hogyan lehetséges ez? Amikor a bizottsági ülésen erről tárgyaltunk, elmondtuk, hogy egy-egy belépés elképzelhető, hiszen sok mindent be lehet pótolni; valamilyen vizsgához kötődik természetesen, nyelvismeret nélkül ezt abszolút nem tartom lehetségesnek. És a nyelvismeret, a nyelvi követelmények mellett ott vannak a népismereti követelmények, amelyek a mi oktatásunkat, a nemzetiségi oktatást markánsan megkülönböztetik az idegennyelv-oktatástól. Mi tehát nem vagyunk érdekeltek abban, hogy ezt a különbséget elmossuk, és nem vagyunk érdekeltek abban, hogy mennyiségileg növeljük a nemzetiségi oktatási rendszerben részt vevő gyerekek, illetve tanulók számát. Ez volt tehát az a pont.

Ebben a levelében jogalkotási javaslatokat tesz a kisebbségi ombudsman. A levelet és a miniszter úr válaszát a bizottsági tagok megkapták. A feltételeket egyértelműen meg kell határozni, és azt is meg kell határozni, hogy a felmenő rendszer értelmezésében mit jelent az érintett legalacsonyabb évfolyam. A mi értelmezésünk szerint ez az első évfolyam. Miniszter úr leveléből kiderül - mi is

ehhez tartjuk magunkat -, hogy egyértelmű különbséget kell tenni a idegennyelv-oktatás és a nemzetiségi nyelvoktatás között.

Megnyitom a vitát. Főosztályvezető asszony!

SIMON ISTVÁNNÉ: Fontosnak tartjuk - és ezt a levél is tartalmazza -, hogy az Országos Kisebbségi Bizottság és az országos önkormányzatok elnökei előzetesen is észrevételezzék ezt a levelet, hiszen annak idején a nemzetiségi oktatást meghatározó dokumentumokat is nagyon hosszas egyeztetés után együtt alakítottuk ki. Ez persze nem jelenti azt, hogy azon nem lehet finomítani, változtatni, de ez az előfeltétele annak, hogy a minisztérium megfelelően tudja szolgálni a kisebbségi közösségek oktatás iránti igényeit. Ezért tartjuk fontosnak, hogy e tanácskozás keretében döntsön a grémium erről a kérdésről, illetve hogy a jelen lévő önkormányzati vezetők írásban fejtsék ki a véleményüket ezzel kapcsolatban. Ez az előfeltétele annak, hogy a jogalkotási munkát elindítsuk a minisztériumban.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Fórika László úrnak adom meg a szót.

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ: A kisebbségi ombudsman abból indult ki, hogy a kisebbségi jogok nincsenek életkorhoz kötve. Nem a hat-hétéves első évfolyamhoz tartozó gyerekek, illetve szüleik joga a kisebbségi nevelés és oktatás, hanem mindenkié, aki ehhez a közösséghez tartozik. A másik alapkérdés az, hogy a közoktatási törvény a felmenő rendszer fogalmát úgy értelmezi, hogy az érintett legalacsonyabb iskolai osztály, ez pedig a pedagógiai programhoz képesti érintett legalacsonyabb iskolai osztály, tehát nem feltétlenül az első osztály.

Az MKM-rendelet szűkebb módon fogalmazza meg a felmenő rendszer fogalmát, mint a törvény. Ha csak ennyi lenne a hiba, már ennek is el kellene gondolkodtatnia a jogalkotót azon, hogy hogyan módosítsa az MKM-rendeletet. Az ombudsmannak nem az a kiindulópontja, hogy kell-e módosítani ezt a rendeletet vagy sem, mert önmagában véve már ez a formai hiba is elég lenne ahhoz, hogy az MKM-rendeletet módosítani kelljen, de emellett még tartalmi indokai

is vannak. Az más kérdés, hogy ennek a megvalósítása gyakorlati nehézségeket okozhat, de először tisztázzuk az elvi alapokat.

Az ombudsman álláspontja szerint a kisebbségi nevelés-oktatáshoz való jog nemcsak azokat a szülőket, illetve gyerekeket illeti meg, akik az első évfolyamhoz tartoznak. És nem a kisebbségi nevelés-oktatásba való bekapcsolódásról beszél a miniszternek címzett levelében, hanem arról, hogy ha a feltételek fennállnak a kisebbségi nevelés-oktatás bevezetéséhez és a gyermek már nem hat-hétéves, azaz nem az első évfolyamhoz tartozó, akkor is legyen lehetőség elindítani a kisebbségi nevelés-oktatást. Nem azt mondja az ombudsman, hogy egy-egy gyerek bekapcsolódhasson hatodikban vagy nyolcadikban a már folyó kisebbségi nevelés-oktatásba, hanem azt, hogy ha egyéb feltételek is fennállnak, akkor bármelyik évfolyamban lehessen indítani kisebbségi nevelés-oktatást. Ha nyolc gyermek szülője kéri és ez megvalósítható, akkor miért ne lehetne nekik is joguk ahhoz, hogy a kisebbségi nevelés-oktatásban részt vegyenek.

Elhangzott, hogy vannak nyelvi és népismereti követelmények és úgy célszerű, hogy a gyermek ezeket az ismereteket a lehető legkorábban megszerezze, és minél hosszabb idő álljon rendelkezésre a közoktatási rendszerben ahhoz, hogy ezeket minél mélyebben elsajátítsa. Ez nagyon fontos szempont. Kétségtelenül fontos célszerűségi szempont. De azt is figyelembe kell venni, hogy a kisebbségi nevelés-oktatás formái más-más kimeneti követelményeket határoznak meg. Mást vár el a hatályos miniszteri rendelet azoktól, akik anyanyelvű kisebbségi nevelés-oktatásban, mást azoktól, akik kéttannyelvűben vagy nyelvoktatóban, megint mást azoktól, akik cigány kisebbségi oktatásban vesznek részt, ez az érv ezért egységesen nem is értelmezhető. Másrészt pedig ha a szülő és a gyermek a nyelvet és a népismeretet szeretné tudni, de a gyermek már kilenc- vagy tízéves, akkor azon az alapon kizárjuk ebből a lehetőségből, hogy mivel olyan mélyen már úgysem ismerheti meg, mint azok, akik három éve tanulják, akkor ez jó érv? Nyilvánvalóan nem. Nyilván nem fog olyan mély ismereteket szerezni, nem tudja pótolni visszamenőleg több évre ezeket az ismereteket.

Tehát még egyszer mondom: a kisebbségi ombudsman jogalkotási javaslata elvi kiindulópontokon áll; másrészt pedig nem bekapcsolódásról szól. Nem arról, hogy egy már létező folyamatba,

egy már létező, első évfolyamtól induló kisebbségi nevelés-oktatásba utóbb valaki bekapcsolódhat-e vagy sem - nem erről szól. Mert az nyilvánvalóan képtelenség, hogy valaki több évet pótoljon. Egyébként a törvény lehetővé teszi ezt is, a közoktatási törvény szerint lehetőség van arra, hogy a gyermek, ha a képességei lehetővé teszik, akár több év tudásanyagát is abszolválja. Tehát az elvi lehetőségei megvannak ennek. De nem erre gondolt a kisebbségi ombudsman elsősorban, hogy adjunk lehetőséget arra, hogy akinek a képességei lehetővé teszik, az két-három-négy év tudásanyagából számot adva bekapcsolódhasson. Nem erről szól ez a levél. Hanem arról, hogy ha a feltételek fennállnak, egyéb feltételek is fennállnak, akkor a kisebbségi nevelés-oktatást ne csak első évfolyamtól, hanem akár harmadik évfolyamtól is be lehessen vezetni, bevezetni, és ehhez képest találjon ki aztán az iskola egy megfelelő pedagógiai programot.

Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna kiegészítésként elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérném szépen a véleményeket, a bizottsági tagok, elnök urak részéről. Tessék, Heinek Ottó elnök úr!

HEINEK OTTÓ (Magyarországi Németek Országos Önkormányzata): Én azt szeretném elsősorban megkérdezni a jelen lévő nemzetiségi képviselőktől, akár önkormányzati, akár OKB-s tagoktól, hogy ez a probléma más nemzetiségek esetében jelentkezik-e. Tehát van-e ilyen, előfordult-e már ilyen a praxisotokban? *(Többek: Nem.)* Mert utána mondanám tovább, de ez tényleg érdekelne, hogy ez speciálisan német területen létezik-e.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Nem tudunk róla. *(Többek: Nincs.)*

ELNÖK: Fuzik elnök úr?

FUZI K JÁNOS (Országos Szlovák Önkormányzat): Nálunk egy esetben, tehát valóban szinte csak kivételes esetben, de volt rá példa. Most nem tudnám megmondani, hogy egyszerre vezették-e be vagy felmenő rendszerben indították; most Újiráz községről van szó.

SIMON ISTVÁNNÉ: Ott felmenő rendszerben történt.

FUZIK JÁNOS (Országos Szlovák Önkormányzat): Jó. De én végül is ott látom a problémát, hogy mi motiválja a gyakorlatban ezeket a dolgokat. Nyilvánvalóan a normatívaszerzés és az iskola fenntartása. Ezért talán ez a példa sem rossz.

ELNÖK: Igen, tessék!

SIMON ISTVÁNNÉ: Van még több tapasztalatunk is, hogy olyan helyeken is bevezették a nemzetiségi oktatást, ahol soha eddig szülői igény nem jelentkezett, és az adott kisebbségi önkormányzat tudása szerint ott nem is létezik az adott kisebbség, nem is létezett. *(Fuzik János: És a népszámlálás szerint sem.)* Nemcsak a népszámlálás szerint, mert azért a kisebbségi önkormányzatok pontosan tudják, hogy azokon a településeken egyáltalán létezett-e az adott kisebbség. De azért ott is felmenő rendszerben vezették be a kisebbségi oktatást.

ELNÖK: Köszönöm. Ewa? Gondolom, ez még elnök úr kérdésére vonatkozik?

DR. RÓNAYNÉ SLABA EWA: Elmondom a lengyel kisebbség példáját, bár az kicsit más, mert nálunk kiegészítő nyelvoktató iskoláról van szó. Az iskola korábban nem létezett, de amikor 2004-ben bevezettük, akkor igenis, nemcsak felmenő rendszerben vezettük be, mert a gyerekek ismerték a lengyel nyelvet, ehhez a kisebbséghez tartoznak, és az megint kicsit más. *(Simon Istvánné: Ez más oktatásszervezés.)* Pontosan. Ez más, és akkor is van lehetőség az osztályozóvizsgára. De ilyen esetben, hogy rögtön, most valaki szeretné tömegesen bevezetni, és nem is az adott kisebbséghez tartozik, ez kicsit furcsa.

ELNÖK: Heinek elnök úr!

HEINEK OTTÓ (Magyarországi Németek Országos Önkormányzata): Köszönöm szépen. Ez megerősített abban, hogy ez ilyen szempontból akkor ezek szerint német probléma. Az utóbbi

időben egyébként gyakrabban találkozunk vele, most az intézmény-összevonások, átszervezések kapcsán az elő-előfordul.

Én azt gondolom és azt látom mögötte alapvetően, amit Gábor az előbb Somogyhárság kapcsán is elmondott, hogy ez alapvetően forrasszerzésre irányuló szándéka a fenntartóknak, akik meggyőznek nyolc szülőt, és szerencsétlen szülő miért ne írja alá, miért ne kérné, ha azt mondják neki, hogy ezzel sikerül megmenteni az iskolát, vagy még néhány évre elhúzni azt a haldoklási folyamatot, ami zajlik a kisiskolákban.

Az én alapvető problémám az, tiszteletben tartva azt, amit Kaltenbach úr leírt, hogy az alkotmányos elvek és a gyakorlat azért elég keményen ütközni tudnak egymással. A közoktatási szakértő, akinek én elküldtem ezt a két levelet, azt írta nekem ma reggel: „Az alkotmány mellett az ellátórendszer alapvető szakmai szabályaira is tekintettel kell lenni, mert ha nem, elvesz az eredeti cél, hogy tanulja meg a nemzetiség nyelvét.” Én ezzel maximálisan azonosulni tudok. Azt gondolom tehát, nem lehet parttalanná tenni a rendszert.

Az egy más kérdés, hogy ezt a felmenő rendszerű bevezetést hogyan értelmezzük, hiszen a közoktatásban különböző belépési pontok vannak: ilyen az 1. osztály, ilyen az 5. osztály, ilyen a 9. osztály. De én csak és szigorúan egyenként megvizsgálva, különbözőzeti vizsgákkal tudom elképzelni egy-egy tanuló belépését ebbe a nemzetiségi oktatási rendszerbe. Úgy nagyon nehezen, hogy most akkor úgy gondoljuk, hogy 7. osztálytól belépünk a korábbi nyelvoktató, idegennyelv-oktató formából a nemzetiségibe. Gábor is említette, van egy jelentős tartalmi különbség azzal, hogy itt népismereti tananyag is van; és van egy jelentős, óriási óraszám-beli különbség. Az nagyon nem mindegy, hogy heti két óra vagy heti öt óra az az óramennyiség, amennyiben a tanuló ezt a nyelvet és a hozzá tartozó népismereti tananyagot elsajátítja. Azt hiszem tehát, ha elfogadnánk vagy a gyakorlatba átültetnénk azt, hogy gyakorlatilag a folyamat bármelyik pontjáról át lehet lépni, akkor ezzel szakmailag súlyosan ártanánk a nemzetiségi oktatásnak.

Mondom, én azt el tudom képzelni, hogy egy olyan értelmezése legyen ennek a felmenő rendszernek, ami ezt a három pontot határozza meg: az 1., az 5. és a 9. osztályt, egyebet nem. Szóval én azt elég nehezen hiszem el, hogy egyszer csak nyolc-tíz szülő megvilágosodik, és azt mondja, hogy az én hatodikos gyerekeim

márpedig innentől kezdve nemzetiségi nyelvoktatásban vegyenek részt, mert mi most rájöttünk, hogy igazából mi svábok vagyunk.

Van egyébként Kaltenbach úr levelében még egy kezdeményezés, erről érdemes lenne beszélni, ami a kisebbségi törvény 43. §-ának a módosítására vagy értelmezésére vonatkozik. Szerintem erről beszélni kellene, mert én most ugyan nem néztem meg a kisebbségi törvényt, de emlékezetem szerint ez a „helyi igények és lehetőségek” fordulat csak arra vonatkozik, hogy a fenntartónak abban van mérlegelési joga, hogy osztályt vagy csoportot indít, osztály vagy csoport formában szervezi-e meg. Abban nincs, hogy megszervezi vagy nem szervezi meg. Nem tudom, ilyen szempontból szükséges-e valóban ennek a jogszabálynak, a kisebbségi törvénynek a módosítása, vagy egyszerűen elég lenne ezt egy egységes értelmezéssel így kezelni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen elnök úr hozzászólását. Tessék, Zsuzsa!

MEDVEGY PÁLNÉ: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Felvetődött itt a német mint idegen nyelv meg a német mint nemzetiségi nyelv problémája. Az anyagban olvasható az is, hogy nemzetiségi tankönyveket használtak úgy, mint idegen nyelvű iskola. Bennem felvetődött - és biztos, hogy a minisztérium illetékesei tudnának erre válaszolni -, hogy például részesültek-e abból a nemzetiségi tankönyvtámogatásból, amiből egyébként a nemzetiségi intézmények jogosan részesülhetnek.

De továbbmennék. Az egész dologgal kapcsolatosan az a véleményem, és itt Heinek elnök úrhoz csatlakoznék, hogy ha az adott iskola igazgatója itt lenne, akkor szívesen feltennék néhány kérdést vagy nagyon sok kérdést neki.

Én ezt szakmai nonszensznek tartom. Harminchárom év gyakorlat és iskolaigazgatói tevékenység után nem tudom elképzelni, hogy ezt valaki nem felmenő rendszerben vezeti be.

Az is kérdés, hogy a gyakorlatban egyáltalán létezik-e ilyen. A mi területünkön - Újiráz kivételével - a gyakorlatban ilyen még nem volt. Az elképzelhető, hogy második-harmadik osztályban menet közben jön egy-két gyerek, de akkor az iskolaigazgató egy évi

haladási iránnyal ráállít egy kollégát, hogy elérje az osztályközösség színvonalát. De ez nagyon ritkán fordul elő, szökőévenként legfeljebb egyszer.

Értem én, hogy Kaltenbach úr mit üzen nekünk, de ennek sok-sok veszélye van. Mindamellett egyetértek azzal, hogy a nemzetiségi törvény 43. §-ában nem egyértelmű az osztály meg a csoport definiálása. Ezt valóban egyértelműsíteni kellene, ezenkívül az Állami Számvevőszék meg az Államkincstár felé is talán szükséges lenne valamiféle magyarázat.

Összefoglalva: Magyarországon ma adott a szülőknek az a joga, hogy szabadon választhassanak iskolát és ezt meg is teszik. S ők általában akkor mérlegelnek és döntenek, amikor elindul a kezdő szakasz.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Fábiánné Orosz Ibolya!

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ha idegen nyelvi oktatásról van szó, a felmenő rendszert lehet úgy értelmezni, hogy ötödiktől bevezetjük az angolt, de egy nemzetiségi iskolába első osztálytól kezdve valamely kisebbséghez tartozók járnak. A nemzetiségi iskolák esetében a felmenő rendszer azt jelenti, hogy első osztálytól járnak oda a gyerekek, és a gyakorlat is ez.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Győrvári Gábor úr!

GYŐRVÁRI GÁBOR (Országos Horvát Önkormányzat): A horvátoknál is az a helyzet, hogy magasabb évfolyamokon csak egy-egy tanuló kapcsolódik be a rendszerbe, illetve előfordul az is, hogy megkezdett kisebbségi oktatást magasabb fokon folytatnak, például a nyelvoktató kisebbségi forma átalakul kétnyelvűvé, de ez is felmenő rendszerben történik. Gyorsítani persze lehet, például úgy, hogy egy év alatt két osztályt lépnek előre. A belépési pontokhoz még hozzátenném az amúgy elhanyagolt bővített nyelvoktató formát. El tudom képzelni, hogy hetedik osztálytól mintegy hatosztályos gimnáziumként felturbózzák az ismeretanyagot, hogy a nyelvoktatóból átkerülő gyerekek ne kelljen nulladik osztályban kezdenie a kétnyelvű programot, és így két év alatt bepótolja a lemaradását és kilencediktől tudja folytatni a tanulmányait.

Egy konkrét javaslatot is szeretnék tenni. Tudjuk, hogy mi volt az eredeti szándék ennek a programnak az elindításával. Ha el akarjuk játszani, hogy mégsem tudjuk és nem is feltételezzük, hogy ez volt a cél, akkor talán beemelhető egy olyan jogosítvány, hogy ezt a fajta bővítést csak a helyi vagy az országos kisebbségi önkormányzat egyetértésével lehessen végrehajtani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Paulik Antal úr!

PAULIK ANTAL: Az az érzésem, hogy a két dolog egymástól független. Van egy konkrét eset, amiről beszélünk, és van egy elvi alapállás, amit Kaltenbach Jenő fogalmaz meg a levelében. Kaltenbach Jenő ajánlásait a minisztérium jogászainak át kell gondolniuk, végig kell nézniük a megfelelő jogszabályhelyeket, hogy az összhang meglegyen. Nekünk ezzel nem kell foglalkoznunk.

Én úgy emlékszem, hogy 2003-ban Somogyhárságyon még nem volt német kisebbségi önkormányzat, ergo az országos német önkormányzat véleményének valamilyen szinten meg kellett volna jelennie a bevezetés kapcsán. Ma persze már működik ott kisebbségi önkormányzat, és gondolom, ha tudtatok volna róla, meglelt volna a véleményetek ezzel kapcsolatban. Az elkövetkező időben nyilván lesz még néhány hasonló eset, ezért nem lenne szabad precedenst teremteni arra, hogy bárki, bárhol, bármikor átalakuljon és két órából hirtelen öt órát csináljon. Ebből a levélből nem derül ki, hogy korábban hány órában tanították a német nyelvet, de feltételezem, hogy nem öt órában, mint ahogy azt a kisebbségi irányelv elvárja. Népismeret nélkül pedig egyszerűen nem nemzetiségi az oktatás. Ezt a problémát határozottan kell kezelni ahhoz, hogy ne legyen ilyen precedens és ne kezdjenek el az iskolák efelé orientálódni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Krányecz Ferenc!

KRÁNYECZ FERENC: Elnézést kérek Ropos Márton úr nevében, hogy nem tudott eljönni, de úgy gondolta, mivel én úgy is jelen vagyok az ülésen, tudom őt helyettesíteni. Viszont tájékoztatott arról, hogy az oktatási bizottságunk tegnap ülést tartott, amelyen foglalkozott ezzel az anyaggal. Egyetérttek azokkal, akik ezt szakmai szempontból kifogásolják. Az oktatási bizottságunk is szakmai

oldalról vizsgálta meg a kérdést és úgy találta, hogy ez a nemzetiségi oktatás szempontjából nem igazán jó. A felmenő rendszerű nyolc évfolyamból a nyelvi előkészítő kilencedik évfolyamra való lehetőséget - amit a törvény is biztosít - azonban jónak tartják. Összefoglalva: a véleményem megegyezik azzal, ami itt a kisebbségek véleményeként elhangzott.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Lásztity Jovánka!

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Minket a gyakorlatban ez a probléma nem érint. Mi ilyen rövid idő alatt nem tudtunk összehívni egy oktatási bizottsági ülést, de konzultáltam elnök úrral és a bizottsági tagokkal is. Egyetértünk azzal, hogy ez szakmai nonszensz, és azzal is, hogy a nemzetiségi önazonosság, a nemzetiségi tudat nem olyasmi - ahogy Heinek úr is fogalmazott -, ami egyszer csak megvilágosodik és megjelenik. A nemzetiségi iskolákban a népismeret oktatása mellett a hagyományörzés és a nyelvi kultúra ápolása csak felmenő rendszerben képzelhető el, és az is csak megfelelő öntudattal, hozzáállással, elkötelezettséggel a kisebbségi származású szülők részéről.

Úgyhogy én azt értem, amit Fórika úr mond, hogy ez egy elvi dolog, de ennek ilyen elvi alapon való meghatározása, illetve csak azért, hogy elvi alapon mindenféle jogi esetleges ellentmondások föloldódjanak a törvényben, szerintem nem igazán ültethető a gyakorlatba.

Tehát összegezve: a Szerb Országos Önkormányzat, illetve az oktatási bizottsága is úgy gondolja, hogy ez a rendszer, amelyik most van, most működik, megfelelő háttérrel biztosít arra, hogy ebben mindenki megtalálja a módját annak, hogy olyan nevelést-oktatást kapjon a gyermeke, amilyet akar. S nálunk is, ha esetleg egyedi eset előfordul, akkor fönnáll az, hogy minden egyes alkalommal meg lehet oldani intézményen belül, úgy, hogy az érdekek ne károsodjanak.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tessék, Vangi!

DR. SZABÓ KÁLMÁNNÉ CARUHA VANGELIO: Elnézést kér a mi görög országos elnökünk is, hogy nem tud eljönni, de

beszéltünk erről, tegnap tényleg alaposan elolvasta. Ott voltak a bizottsági tagok is, és azt kérdezték, mert ők újonnan megválasztott tagok, tehát nem ismerik úgy a területet, és azt kérdezték, hogy nincs nektek OM-törvény, tehát közoktatási törvény a nemzetiségi oktatásról? Mondtam, hogy van. Merthogy arról volt szó, hogy nekünk, a tanároknak is, az oktatói karnak is köze kell legyen, nemcsak görög szakos vagy német szakos kell legyen - főleg a nagy nyelvekről van itt szó -, hanem német származásúnak kell lenni a tanítónak, illetve a tanárnak is. Erről sokat beszélgettünk. Tehát innen is ki lehet szűrni, hogy ki tanította, volt-e köze a nemzetiséghez, pláne, hogy idáig nem volt önkormányzat. Most sok önkormányzat van, éppúgy a görögöknél is. Pécsen is négyszáz görög jelentkezett mint görög. Ők most akarnak ott egy iskolát, közben tudjuk, hogy nem görögök, csak kötődnek - akkor máris görög nemzetiségi iskolát lehet indítani? Egy meglévő iskolát át lehet-e alakítani? Ezt kérdezi az elnök úr. Mert akkor mindjárt átalakítjuk, mert jó a görög kultúra terjesztésének.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Fuzik János elnök úr!

FUZIK JÁNOS (Országos Szlovák Önkormányzat): Köszönöm a szót, elnök úr. Sajnos nem volt módom szakmai bizottsággal egyeztetni, mert nem állt még fel az oktatási bizottságunk, de ahogy szakemberként a bizottság alelnök asszonya is már kifejtette a véleményét, vele is konzultáltam. Én is úgy látom, hogy valóban, a kérdés három pilléren nyugszik. Van egy jogi, jogelméleti alapja, egy szakmai és egy gyakorlati oldala.

Egyet tudok érteni azzal, hogy valóban joga van minden gyereknek ahhoz, hogy nemzetiségi oktatásban vegyen részt, viszont szakmailag ez nem ilyen egyszerű. Nyilvánvaló itt a felmenő rendszer indokolt, megalapozott és a gyakorlatban ez érhet célt.

Az, hogy az 5. osztály is lehessen belépési pont, nyilván szakmai kérdés. Biztos, hogy a jog felé is közelítene, mert kiterjesztené a jogot; hogy ez szakmailag megvalósítható-e, abban én nem tudok dönteni. Tartok tőle, hogy nem igazán.

A gyakorlatban pedig látjuk, mi a motiváció arra, hogy hirtelenjében átalakul nemzetiségivé egy oktatási intézmény.

Úgyhogy egészében véve én a magam részéről is és az önkormányzatunk nevében a felmenő rendszert támogatom, egyértelműen. S ami elhangzott a horvát kollégától, hogy ha felmerül akár a felmenő rendszer bevezetése is, ott a kisebbségi önkormányzati rendszernek valamiféle ellenőrző vagy jóváhagyó jogosítványt kell kapnia.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Van-e még hozzászólás? Hiszen amit most itt Fuzik elnök úr elmondott, ez egy összefoglalója ennek a vitának. Fórika úr nyilván kíván reagálni ezekre.

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ: Ha már mindenki úgy gondolja, hogy elmondta a mondanivalóját.

ELNÖK: Természetesen ha mindenki úgy gondolja, hogy már kimerítettük a témát, akkor kérnénk szépen.

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ: Ahogy hallgattam a hozzászólásokat, próbáltam csoportosítani. Az érvek a jelenlegi rendszer fenntartása mellett valahogy úgy oszlanak meg a saját csoportosításomban, hogy vannak az úgynevezett pedagógiai szakmai elvek. A nyelvtanulás, a népismeret mint tudásanyag megszerzése - így hangzik ez a szakmai érv a saját fordításomban; lehet, hogy tévedek, de akkor javítsanak ki. A nyelvtanulási és a népismereti tudásanyagot minél hamarabb kezdi meg valaki, annál mélyebb lesz ez a tudás. Ez igaz. De ki kell-e zárni feltétlenül azt, ki kell-e zárni azt a lehetőséget, hogy valaki nem olyan mély és nem olyan alapos nyelvismerethez és népismereti tudásanyaghoz jusson hozzá? Ki kell-e zárni ezen az alapon? Másrészt ez a fajta érv, hogy pedagógiailag kevésbé indokolt, jogilag értelmezhetetlen, alkotmányos jogi értelemben értelmezhetetlen.

A másik érv az volt - komoly érv -, hogy számítani lehet arra, hogy ez a lehetőség, ha az MKM-rendeletet olyan értelemben módosítanánk, hogy a felmenő rendszernek a rendeletben leírt fogalmát puhítjuk, az visszaélésekhez vezethetne. Ezzel kapcsolatban: nincs olyan jog, amelyikkel ne lehetne visszaélni. Meg kell próbálni természetesen a lehető legprecízebben fogalmazni, meg kell próbálni, hogy a jogi szabályozás a lehető legkisebb lehetőséget biztosítsa a

visszaélésre. De önmagában véve az, hogy a joggal vissza fognak majd élni, nem elégséges a jog elutasítására.

A harmadik csoport, amelyet én magamnak harmadiknak írtam - és ez volt számomra a legfontosabb, de ez egy egyéni megítélés -, hogy ez nem gyakorlati probléma. Ha valami nem gyakorlati probléma, arra nem kell jogi választ adni. Ez nagyon fontos érv. Ha azt mondják, hogy a tényleges gyakorlatban ez a probléma nem merül fel, a jognak arra kell választ adnia, ami a konkrét életviszonyokban megoldást igényel, ha tehát nem probléma, akkor nem kell rá választ adni.

Volt egy másik érv, az életszerűségi elv, hogy nem életszerű az, hogy utóbb döbbenjen rá valaki arra, hogy ő kisebbséghez tartozik, és szeretne kisebbségi nevelés-oktatásban részt venni. (*Simon Istvánné: Tömegesen, bocsánat!*) Én ezt nem vitatom. Nem vitatom, hogy nem életszerű. Viszont elképzelhető az, és az ombudsman úr levelében ez is szerepel, hogy a kisebbségi nevelés-oktatás objektív feltételei, tehát nem az egyéni választástól függő feltételei utóbb jönnek létre. Ha ezek a feltételek utóbb jönnek létre, akkor ezzel a joggal az utóbb létrejövő feltételek alapján, aki közben már harmadikos vagy negyedikes, már nem tud élni. Mert amikor ő elsős volt, még csak ketten gondolták úgy, hogy szeretnének a kisebbségi nevelés-oktatásban részt venni, és utóbb ugyan beindult a kisebbségi nevelés-oktatás, mert a következő garnitúrában már volt egy osztálynyi, adott esetben minimum nyolc gyerek, akikkel ezt meg lehetett oldani, kérték és szabályszerűen megoldották, de akkor az a gyerek, aki közben másodikos lett vagy harmadikos, azzal a jogával, ami egyébként megillette volna, ha további három-négy-öt, összességében nyolc gyereknek a szülei akkor kérték volna, már nem tud élni. Ez felveti azt a kérdést, hogy van, akinek jár, van, akinek nem jár, pedig csak annyi történt, hogy a feltételek, az objektív feltételek voltak mások és mások.

Tehát még egyszer mondom: a szakmai szempontok nagyon fontos szempontok, de elképzelhetőnek tartok egy olyan megoldást erre, hogy ahhoz mérjük a kimeneti elvárásokat, hogy hány éve vesz részt egy gyermek a kisebbségi nevelés-oktatásban.

Még egyszer mondom, nem a kisebbségi ombudsman dolga - s pláne nem az én dolgom - kitalálni a megfelelő megoldást. Tény, hogy a visszaélésnek veszélyei vannak - ez is fontos érv -, ezért a

jogszabályt úgy kell megfogalmazni, hogy a lehető legkevésbé lehessen vele visszaélni. De a legfontosabb érv az, hogy nem merül fel gyakorlati problémaként. Ha pedig nem merül fel gyakorlati problémaként, akkor nincs miről beszélni.

ELNÖK: Hogy érted ezt?

SIMON ISTVÁNNÉ: Kérem, hogy ezt bővebben fejtse ki, mert nekünk felelősségünk van abban, hogy mit dönt a bizottság, és szeretnénk tudni, hogy ez milyen feladatot ró ránk. Többször is azt mondta, hogy ha nincs gyakorlati probléma, akkor nem kell rá választ adni. Ez konkrétan mit jelent?

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ: Heinek Ottó úr, Fuzik János úr és más is mondta, a gyakorlatban nem szokott előfordulni, hogy utóbb jelentkezzen valaki azzal - pláne nem tömegesen -, hogy szeretne a kisebbségi nevelésben részt venni.

SIMON ISTVÁNNÉ: Nem ezt mondták, hanem azt, hogy ha később jelentkezik valaki, akkor az iskolák és a pedagógusok mindent megtesznek annak érdekében - a törvény erre lehetőséget is ad -, hogy azon a szinten kapcsolódhassanak be a nemzetiségi oktatásba, amilyen szinten be kell kapcsolódniuk. Nem arról van szó, hogy egy vagy két gyereknek tízéves korában eszébe jut, hogy szeretne erősíteni az identitását, hanem arról, hogy egy egész közösség döntött úgy, nem él azzal az emberi jogával, ami a többséghez tartozókat megilleti, hogy már az iskolás kor kezdetén fejleszti az anyanyelvi ismereteit és tudását. A kisebbséghez tartozónak is joga van arra, amihez a többséghez tartozónak, nevezetesen ha a többséghez tartozók kommunikációs készségét akkor kezdik el fejleszteni magyar nyelven, amikor eléri a tankötelezettséget, akkor a kisebbséghez tartozók anyanyelvi ismereteinek a rendezése, fejlesztése is ott kell, hogy kezdődjön. Egyedi esetekben természetesen előfordulhat, hogy valaki később akar önkéntesen bekapcsolódni ebbe a folyamatba - erre megvan a lehetősége -, de itt nem erről van szó, hanem arról, hogy egy egész közösségnek, az elsőosztályos gyerektől a nyolcadik osztályosig egyszerre jutott eszébe, hogy a német nemzetiséghez

tartozik és joga van ahhoz, hogy ilyen irányú ismereteit az iskola gyarapítsa.

Még egyszer kérdezem, ha a gyakorlatban valami nem probléma, azt jelenti, hogy nem kell szabályozni a rendeletben, illetve hogy a rendeleten nem kell alapvető módosításokat elvégezni. A mi munkánk szempontjából nagyon fontos, hogy ön erről mit mond.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Heinek Ottó úr!

HEINEK OTTÓ (Magyarországi Németek Országos Önkormányzata): Nálunk ez igenis probléma. De úgy látom, hogy csak nálunk probléma és nyilván nem véletlenül, mert a német mint idegen nyelv oktatása adott esetben hivatkozási alapot teremt arra, hogy meggondolják magukat, és a németet mint nemzetiségi nyelvet tanulják tovább, mert így plusz normatívához lehet jutni. Többféle módon is jelentkezik a probléma. Mondok kettőt. Egy Komárom megyei település német nemzetiségi oktatást folytató iskolájába az összevonások, körzetesítések révén a szomszéd településről jelentkeztek a felsősök, akik eddig szlovák nemzetiségi oktatásban vettek részt, hogy bekapcsolódnának a német nemzetiségi oktatásba. Ilyen probléma is van. Meg olyan is, hogy egy olyan falu felső tagozata kerül át másik településre, ahol német nemzetiségi oktatás folyik, ahol eddig semmiféle nemzetiségi oktatásban nem vettek részt a tanulók, csak idegen nyelvként tanulták a németet, mégis úgy gondolják, hogy ötödiktől-hatodiktól automatikusan be tudnak kapcsolódni a nemzetiségi oktatásba.

Adott esetben el tudom képzelni, hogy ötödik osztályban legyen a belépési pont, de csak szigorúan különbözeti vizsgákkal mérve a tudást, illetve egyéni felkészítéssel és fejlesztéssel. Arra persze számos példa van, hogy valaki átköltözik az egyik településről a másikra vagy valamilyen okból iskolát vált és nem megfelelő a tudása, de eben az esetben a pedagógus egyéni módszerekkel dolgozik vele, hogy az adott közösség munkájába be tudjon kapcsolódni. Egy-egy ilyen eset valóban nem okoz problémát, mert az intézmények ezt kezelik. Viszont a rendszer nem tudja kezelni, hogy a fenntartók kézzel-lábbal kapálózva, mindent lehetséges forrást igénybe véve próbálnak meg nemzetiségi oktatásra átváltani azért, hogy ez a normatíva még hozzájöjjön az egyébként is rendelkezésükre álló

normatívához. Nem tartom elfogadhatónak, ha egy teljes iskola egyszer csak váltani akar. Ha a faluban jelentkezik erre igény, akkor vezesse be felmenő rendszerben, és ha előtte idegen nyelvként tanították a németet, akkor azt is el tudom képzelni, hogy ötödik osztályban is beléphetnek, de csak akkor, ha mérik a gyerekek tudását és az olyan szintű, hogy a nemzetiségi oktatásba be tudnak kapcsolódni. Ezt azonban nem lehet megtenni csak azért, mert valaki meggondolja magát. Ebben nem szabad engednünk, mert ez az egész rendszert veszélyezteti. Ugyanis ha ezt meg lehet tenni, akkor bármelyik fenntartó mondhatja azt, hogy nem elsőben kezdi a nemzetiségi oktatást, hanem csak ötödikben, és akkor elvész az a tudás, amit az óvoda megalapozott a gyerekekben. Ezért nem tartom helyesnek kinyitni a rendszert.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Győrvári Gábor úr!

GYŐRVÁRI GÁBOR (Országos Horvát Önkormányzat): Fórika úr azt mondta, nem kell kizárni, hogy alacsonyabb szintű ismerethez juthasson a gyerek. Ezt jelenleg sem zárjuk ki, hiszen hagyományápolás szakköri formában is történhet, igaz, hogy ebben az esetben esetleg azzal jellemeznék egy-egy kisebbséget - amitől én a falnak szoktam menni -, hogy milyen szép a népviseletük és milyen szépen táncolnak, s itt leáll a dolog és innentől kezdve nem a nemzetiség kultúráját, identitását és intelligenciáját fejlesztik. A tantervi követelményeknek ezért mindenképpen eleget kell tenni.

Nem akarom állandóan ismételtetni az ötletünket, de még egyszer elmondom, a dolgot életszerűvé csak a kisebbségi önkormányzatok közreműködésével tehetjük, csak így tudjuk megmondani - Heinek Ottó példájánál maradva -, hogy az említett Komárom megyei településnek van-e köze a németiséghez.

Egyébként a jogszabályok értelmezése is „beteges” Magyarországon. Mondok egy példát. Ha nyolc tanuló szülője úgy dönt, hogy kéri a nemzetiségi oktatást, akkor azt az önkormányzatnak biztosítania kell. De fordítsuk meg a dolgot. Ha húsz-huszonöt gyermek tanulja a nemzetiségi nyelvet, ami valakinek nem tetszik és megszerzi nyolc szülő aláírását, akkor a nemzetiségi nyelvoktatás megszüntethető? Ez teljesen nonszensz!

Ez gyakorlat, ez előfordul, és kisebbségi önkormányzati elnök aláírja. Ezek tehát ilyen dolgok.

ELNÖK: Choli Daróczi József jelentkezett, utána pedig Fuzik elnök úr - próbálom figyelni a sorrendet.

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: Azt gondolom, eklatáns példa a cigány népismeret-oktatás az általános iskolában. Ha az Isten is velünk lesz, ma fogadjuk el az általános iskolai cigány nyelvű követelményrendszert. Semmilyen más objektív, sem pedig szubjektív feltétele nincs az oktatásnak. Ennek ellenére tudom, hogy mintegy 180 intézményben felveszik az etnikai fejkvótát. Milyen alapon? Mi a biztosíték arra, hogy ebben a rendelet jól működik? Nekem tehát az a bajom, hogy olyan dolgokra vesznek fel támogatást, ami nem létezik. Cigány nyelvet nem oktatnak, mert eleve nincs, aki oktasson, nincs cigánynyelv-oktatás Magyarországon. Akkor ki oktatja? Ennek kizárásával - az előttem szóló éppen hivatkozott erre - akkor mire veszi föl ezt 180 intézmény? Nem kevés, hölgyeim és uraim! Rengeteg pénz, ami megy a semmire!

Úgyhogy valahol azért probléma van, vagy a jogszabályban, vagy pedig a gyakorlatban, vagy mind a kettőben. A cigány esete tehát eklatáns példa erre a problémára, ami fölmerült a bizottságban.

Hogyan szavazzunk most ezek után? Nyilvánvaló, hogy a felmerülő rendszer lenne az igazi megoldás, ezt mint pedagógus mondom, meg mint cigány ember.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Fuzik elnök úr jelentkezett.

FUZI K JÁNOS (Országos Szlovák Önkormányzat): Köszönöm szépen a szót. Azt hiszem, ombudsman úr valóban a kötelességének tett eleget, amikor ezt felvetette, mert ez alapvető jog - és erre szeretnék rákérdezni és választ kapni -, és szerintem mindenképpen elgondolkodtató, hogy mindenkinek joga van a kisebbségi oktatáshoz bármikor, amikor ennek a feltételei létrejönnek. Hiszen el tudok képzelni egy olyan szlovák nemzetiségi települést, ahol nincs pedagógus, és egyszerre csak lesz, és akkor a hetedik, a nyolcadikos ebből ki van zárva.

Lehet, hogy a példám sántít, de azt hiszem, erre számtalan példa van az életben, hogy egész generációk járnak rosszul. Van, aki 55 évesen mehetett nyugdíjba, és most van, aki majd csak 62 évesen. Vagy egy egyetemi felvételinél, ahol egészen mások a feltételek, a pontrendszer, és a következő generációk sokkal rosszabbul járnak, mint az eddigiek. Mit válaszol erre a jogelv?

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még hozzászólás ehhez a témához? Vagy Fórika úr kíván-e reagálni erre, merthogy félbeszakítottuk? Kérem szépen, és akkor lezárjuk a témát.

DR. FÓRIKA LÁSZLÓ: Köszönöm szépen. Hibáztam az előzőekben. Érzem az indulatot itt magam körül. Pedig nem ezt akartam.

Úgy tűnhetett, mintha azok az érvek, amelyek elhangzottak, az én számomra nem lennének nagyon fontos és nyilvánvalóan sokszorosan átgondolt érvek. Nem hangsúlyoztam kellőképpen azt, hogy igenis, ezek nagyon megfontolandó érvek. És úgy tűnhetett, hogy valami elvi alapon erőszakoskodom én itt a gyakorlaton és a tényleges pedagógiai szakmai elveken, jogi elvi alapon a pedagógiai elvi és gyakorlati problémákon. Pedig a kérdés mindössze annyi, hogy nyolc gyermek szülője, akiknek a gyerekei már nem hat- vagy hétévesek, nem elsősök, gondolhatják-e azt, hogy a kisebbségi nevelés-oktatásban részt kívánnak venni.

Ez tehát a kisebbségi ombudsman felvetésének a lényege: gondolhatja-e azt nyolc gyermek szülője, annak ellenére, hogy azok már nem elsősök, hogy a kisebbségi nevelés-oktatáshoz joguk van, azt indítsák el? A kisebbségi ombudsmannak az a válasza erre, hogy igen, gondolhatja. A miniszteri rendelet szerint meg nem gondolhatja. Csak azok gondolhatják, hogy a kisebbségi neveléshez-oktatáshoz joguk van, akiknek a gyerekei elsősök. Ez egy nagyon súlyos ellentmondás.

Lehetséges az, hogy ez a gyakorlatban eddig nem merült fel, vagy csak akkor merült fel, amikor éppenséggel visszaélni akartak ezzel a kérdéssel. Azt gondolom, az ombudsman felvetése mégsem volt hiábavaló, mert ez egy fontos elvi kérdés, amire választ kellene találni.

A másik nagyon fontos kérdés pedig az, hogy a közoktatási törvény nagyon világosan megfogalmazza a felmenő rendszer

fogalmát. Ehhez képest a miniszteri rendelet, egy, a jogszabályi hierarchiában lejjebb lévő szabály, szűkebben fogalmaz.

Tehát még egyszer mondom: ha csak ennyi lenne a probléma, már akkor is érdemben foglalkozni kellene vele. Én nem állítom, hogy azok a felvetések, a szakmai elvek, a visszaélés veszélyei, az életszerűségekre vonatkozó elvek nem fontosak és nem sokszorosan átgondoltak. De azon is el kell gondolkozni, hogy teljesen kizárható-e az, hogy utóbb nyolc gyermek szülője úgy gondolja, hogy szeretne részt venni a kisebbségi nevelés-oktatásban, indítsák el a kisebbségi nevelés-oktatást, és ehhez képest találjanak ki egy megfelelő pedagógiai programot.

Az ombudsman erre mondta azt és csak erre mondta azt, hogy csupán a gyermek életkora alapján nem lehet azt mondani, hogy most már nincsen joga a kisebbségi nevelés-oktatáshoz. És ha nyolcan gondolják úgy, és közben tízévesek, akkor az egyéni lehetőségek, az egyéni utak maradtak meg mindössze, amire, úgy hallottam, sokszorosan van példa, amit az iskolaigazgatók egyéni fejlesztésekkel, felzárkóztatással megoldanak.

Röviden összefoglalva az előzőeket: a miniszteri rendelet és a törvény egymással nincs teljes harmóniában. A törvény, egy magasabb szintű jogszabály, a felmenő rendszer fogalmát másként értelmezi, mint a miniszteri rendelet. Ezzel foglalkozni kell, függetlenül a tartalmi vonatkozásoktól.

A másik: nem lehet kizárni azt, hogy valaki, valakik utóbb, nyolcan-tízen, akárhányan tényleg úgy gondolják, hogy ők tényleg svábok, tényleg lengyelek, tényleg ruszinok, és szeretnének a kisebbségi nevelés-oktatásban részt venni, és azzal a jogukkal élni, amit egyébként mások megkaphatnak, ha hatévesek, hétévesek.

És zárójelben: tudomásul vesszük azt és látjuk, hogy ennek komoly gyakorlati problémái a megvalósítás során lehetnek.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Én úgy gondolom, új elemet nem nagyon tudunk hozzátenni. Nyilvánvalóan, ha ellentmondás van a jogszabályok között, akkor ezt az ellentmondást fel kell oldani, tehát ezzel foglalkozni kell.

Azzal is egyetérték, hogy ha a jogszabályt olyan értelemben módosítjuk, hogy parttalanná válik a rendszer, ahogy itt elhangzott,

azt hiszem, leginkább a mi oktatásunk számára lesz káros, és ezt semmiképpen sem akarjuk.

A másik dolog, amit én úgy gondolok, nem zárom ki ezt a hipotézist, amit itt elmondott Fórika úr, hogy ha úgy gondolják, akkor az iskolának az irányelvek alapján nyilván kötelessége ezt valamilyen módon kezelni és megszervezni. Amit viszont Győrvári Gábor kollégám hozzászólása kapcsán kiemelnék, lehetséges, hogy azon kellene elgondolkozni, hogy magasabb szintre kellene helyezni azt az egyetértési jogot, ami most pillanatnyilag a települési önkormányzatoknál van. Mert én úgy tudom, Somogyhárságyon volt kisebbségi önkormányzat ezelőtt, az a kisebbségi önkormányzat nyilván érdekelt volt abban, hogy megadja az egyetértését. De ha mondjuk, az országos önkormányzat elé került volna, akkor az országos önkormányzat alaposan megvizsgálta volna ezt a kérdést.

Az irányelvek nem zárja ki ezt a lehetőséget. Azt a felpuhítást viszont meg kell gondolni - noha sok minden szól mellette -, hogy az ötödik osztályt is be lehet-e venni a felmenő rendszer értelmezésébe, mert ennek is van veszélye, és az iskolák ezt a veszélyt szakmailag nem szeretnék felvállalni. *(Heinek Ottó: Akkor visszavonom a javaslatom.)* Ezt a javaslatot visszavonjuk, de azt nem vonjuk vissza, ami hipotézisként hangzott el, hogy ha évfolyamok között - akár harmadiktól hetedikig - összeáll nyolc gyerek, akkor az iskolának a pedagógiai programjában ezt kezelnie kell. De erre az irányelvek is lehetőséget ad. Ha pedig az irányelvek lehetőséget ad arra, hogy valaki felkészítés és egyfajta vizsga után bekapcsolódjon a nemzetiségi oktatásba - ami pedagógiai szakmai kérdés -, akkor azt meg kell oldani.

Győrvári Gábor úr!

GYŐRVÁRI GÁBOR (Országos Horvát Önkormányzat): Mi történik a gyerekekkel akkor, ha nem homogén a korcsoport? Ennek megoldására van lehetőség kiegészítő nyelvoktatási formában is. Ha az adott kisebbség rendelkezik működő iskolarendszerrel, akkor ezzel operálhatnak a szülők, hiszen vannak kollégiumok vagy a dolog iskolabuszokkal is megoldható. Ahol pedig nem lehet teljes iskolát működtetni és a kiegészítő formát választják, ott csak az ennek megfelelő normatívát tudják felvenni, magyarul az intézmény a programnak megfelelő finanszírozást kapja.

SIMON ISTVÁNNÉ: Mi az álláspont?

ELNÖK: Az álláspontunkat már megpróbáltam megfogalmazni. A jogi oldalt rendezni kell, ami nyilván a jogászok dolga. A felmenő rendszer értelmezésében maradjunk annál, ami az irányelvekben van. Ha ez valóban ellentmondásban van a közoktatási törvény értelmezésével, akkor ezt szintén rendezni kell. Az életszerűségről pedig annyit, hogy az iskolák ezt a rendelet, az irányelvek alapján úgylis megoldják.

SIMON ISTVÁNNÉ: Számomra az szűrődött le a vitából, hogy összhangot kell teremteni a közoktatásról szóló törvény és az irányelvek között, ami valóban jogos lehet, hiszen az irányelvek 1997-ban született, azóta persze némileg változott, de a közoktatásról szóló törvény összes változását nem sikerült követnie. Az irányelvek módosítását és a közoktatási törvénnyel való összhangba hozását a kisebbségi közösségek és a kisebbségi önkormányzatok erős kontrollja alatt fogjuk elvégezni, ez ugyanis garancia arra, hogy csakis a közösségek oktatáshoz fűződő jogainak és azok érdekeinek a figyelembevételével történik meg a módosítás. Az irányelv meghatározza, hogy mettől meddig tart a nemzetiségi oktatás, ami - mondhatjuk - kiterjed a tankötelezettség egészére. Ez alapján lehet szabályozni, de nem puhítani a nemzetiségi oktatás feltételrendszerét.

Az nem hangzott el, hogy az egyes műveltségi területek szerint vannak elérendő célok, és ezekhez kapcsolódnak azok a feladatok, amelyeket el kell végezni. Ennek van egy bizonyos időintervalluma, amitől nem lehet eltekinteni. Ha ahhoz ragaszkodnak a nemzeti és etnikai kisebbségek, hogy az anyanyelvüket joguk van ugyanolyan színvonalon művelni és fejleszteni, mint a többségnek a saját anyanyelvét, akkor ugyanazt a célkitűzést kell figyelembe venni és ehhez kell kapcsolni ugyanazokat a feladatokat. Nem véletlenül nem lehet a magyar nyelv tanulását hatodik osztályban kezdeni, de nem biztos, hogy ezt az első osztályban kell meghatározni.

ELNÖK: Esetleg az egyetértési jog gyakorlását lehetne magasabb szintre helyezni. Nem hiszem, hogy az országos német önkormányzat boldog lenne attól, ha tömegesen érkeznének ilyen

igények, de legalább az ilyen eseteket nem a helyi kisebbségi önkormányzatokra kellene bízni. Az nyilván jogi kérdés, hogy ez miként oldható meg.

SIMON ISTVÁNNÉ: A kisebbségi oktatáshoz való jog meg a nyolcfős határ eléggé összekeveredett. Akkor is joga van a kisebbségi oktatáshoz egy településen az egyénnek, ha egyedül kéri. A települési önkormányzatnak nem az a feladata, hogy megszervezze az oktatást, hanem az, gondoskodik az egyén oktatásban való részvételéről. Az intézményrendszer úgy van kialakítva, hogy a szórványból bárki tanulhat egy kollégiumi háttérrel rendelkező iskolában. Az az érv sem áll meg a gyakorlatban, hogy a szülő már elsőosztályos korában be akarta íratni gyermekét a nemzetiségi oktatásba, de mivel nem voltak nyolcan, ezt nem tehette meg. Megtehetette volna.

ELNÖK: Úgy gondolom, teljesen kimerítettük a témát. Köszönöm szépen a hozzászólásokat. Az OKB és az itt ülő elnök urak nevében is megígérhetem, hogy előbbre fogunk lépni. Elnök urakat szeretettel látjuk a további napirendi pontok tárgyalásakor is és köszönjük szépen az értékes gondolataikat.

A dohányosok kedvéért most pár perc szünetet tartunk. *(Rövid szünet.)*

Tisztelt Bizottság! Folytatjuk az ülésünket. Javaslom, hogy Bársony Csaba titkárságvezető úr - akit köszöntök az ülésen - napirendi pontját, tehát a 4-est vegyük előre, hogy ne kelljen végigülnie az ülésünket. *(Nincs ellenvetés.)* Úgy látom, talán nem lesznek ebből problémák.

A nemzetiségi tankönyvek jóváhagyásáról van szó. Megkaptuk a listát, és akkor kezdjük a két német könyvvel.

Az első a 14522. számú tankönyv. Többszöri egyeztetés után a következőt javaslom Oláh Zsuzsa biológiakönyvével kapcsolatban; másodszor került egyébként az OKB elé. Tudomásom szerint olyan megoldás született, ami elfogadható. A Tankönyvkiadó javaslatát, amit én Mariettával megbeszéltem, azt elfogadom, tehát támogatom a könyv kiadását. Ugye, itt a DNS-DNA kapcsán voltak problémák.

BÁRSONY CSABA: Igen, itt némi félreértés volt a kiadó részéről, hiszen az már az előző változatban sem szerepelt feltételként.

A feltétel akkor is az volt, amikor először tárgyalta a bizottság, hogy a feladatok és a kérdések kerüljenek be. A DNS-DNA-ról akkor is az szerepelt, hogy mivel az angolszász gyakorlat ez és a németországi változatból is ez következik, ez nem jelent problémát. A kiadó valószínűleg azért értette félre, mert mi az egyszerűség kedvéért a teljes szakértői véleményt megküldtük, és abban még az szerepelt, hogy a szakértő ezt kifogásolja, de a bizottság döntése nem erről szólt, és amilyen levelet mi küldtünk, az nem is ezt mondta. Tehát a kiadó ezt némileg félreértette.

ELNÖK: Tehát támogatom a biológiakönyv kiadását a kiadó által elismert hibák kijavításával. Kérem a bizottság állásfoglalását. *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság is támogatja. (35/2007.(05.22.) számú határozat)

A következő könyv egy történelemkönyv, 14523. számon. Beszült egymással a szakértő és a kiadó, egyeztettek, megegyeztek, és aszerint támogatom a könyv kiadását, természetesen a kiadó által elismert hibák javításával. A bizottság? *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság is támogatja. (36/2007.(05.22.) számú határozat)

Szlovák tankönyv következik, 14544. számon. Zsuzsa!

MEDVEGY PÁLNÉ: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nálam az első könyv a történelem a IV. évfolyam, illetve 12. évfolyam számára, a Kaposi-Száray fordítása, amelyet Lászik Mihály nézett meg mint szakértő. Lászik Mihály feltétellel támogatja ezt a könyvet, a jelentése végén egy tételes hibajegyzéket jelenít meg. A tételes hibajegyzéket én elfogadom, kivételt képeznek az alábbiak.

A 7., 17., 22. és 23. oldalon az Osztrák-Magyar Monarchia megjelenítése nyelvtanilag, ha melléknévként használja, akkor kisbetű, ha egyébként főnévként, akkor nagybetű.

A 9. oldalon van egy mondat, amit megjeleníték, hogy hogy helyes - mondom a jegyzőkönyv számára - az irományomban.

A harmadik, amit nem tudok támogatni Lászik úr tételes hibajegyzékéből, az pedig az imprimatúra 134. oldalán található. Mégpedig a „Bécs”-ből képzett *viedenská* - tehát ott nincs a lágyjel az „n” betűn.

Az összes többi, amit Lászik úr tételesen felsorolt, elfogadom és támogatom, és ezek javításával ajánlom a tankönyvvé történő nyilvánítást.

BÁRSONY CSABA: A borítón az szerepel, hogy „Történelem IV.”, de hivatalosan „Történelem 12.”-nek kellene lennie. Nem gondolom, hogy a fordítónak ilyen szigorúan ragaszkodni kellene ahhoz, hogy ha az eredetiben IV. szerepel, mert tíz évvel ezelőtt ez volt a hivatalos, akkor ez most ne lehetne 12.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Történelem IV. a gimnázium 12. évfolyama számára. Megmondom őszintén, megdöbbenem, amikor elém került az eredeti változat, és megláttam a IV.-et.

ELNÖK: Ez egy sorozat negyedik kötete.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Valóban, csak az a baj, hogy a borítón dominál a IV. Ha valaki ránéz a tankönyvre, nem azt látja, hogy 12. évfolyam, hanem azt, hogy IV., és a IV. évfolyamra asszociál.

BÁRSONY CSABA: A nemzetiségi nyelvre történő fordításoknál nem is szerepel az az alcím, hogy a gimnázium 12. évfolyama számára.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Az baj, mert szerepelnie kellene.

ELNÖK: Mi a javaslat?

MEDVEGY PÁLNÉ: Teljesen logikusnak tartom a 12. évfolyam megjelenítését.

BÁRSONY CSABA: Akkor lehet az a javaslat, hogy a referens véleményében adott hibák kivételével a szakértői hibákat kell javítani, plusz az évfolyam megjelölését?

MEDVEGY PÁLNÉ: Igen.

ELNÖK: Ki ért egyet ezzel a javaslattal? *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság egyhangúlag egyetért a fenti javaslattal. (37/2007.(05.17.) számú határozat.)

Következik a 15485. számú tankönyv.

MEDVEGY PÁLNÉ: A következő szlovák tankönyv Népismeret 5-6. osztályosok számára. Tájékoztatom a tisztelt bizottságot, hogy az önkormányzat oktatási bizottsága a lezárt ciklusban nagyon sokat foglalkozott azzal, hogy ennek a könyvnek mi legyen a címe. Többféle verzió is felmerült, például az is, hogy „A szlovákok kultúrája és történelme”. Ezzel foglalkozik az újságunk legutóbbi száma is. Erről szó volt azon az egyeztető megbeszélésen, amelyen volt szerencsém részt venni és amelyről az előző ülésen tájékoztattam az OKB tagjait. Ott az a megállapodás született, hogy „Népismeret” legyen a címe, mégpedig azért, mert a különböző dokumentációk meg a követelmények is így szólnak.

Az utolsó bizottsági ülésen az a döntés született, hogy dr. Kovács Anna szakértő ellenőrizze le azokat a dolgokat, amelyeket javítani kell. Dr. Kovács Anna ezt megtette és leadta az OKÉV számára, oldalanként megjelölve, hogy minek a javítását és korrigálását kéri még. Ennek figyelembevételével támogatom az 5-6. évfolyam számára a „Népismeret” tankönyvvé történő nyilvánítását.

ELNÖK: Ki támogatja a tankönyvvé nyilvánítást? *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság egyhangúlag támogatja. (38/2007.(05.17.) számú határozat.)

Következik a 15483. számú tankönyv.

MEDVEGY PÁLNÉ: A következő tankönyv Népismeret 7-8. osztályosok számára, amit szintén dr. Kovács Anna ellenőrzött le. Az oldalszámokat megadva részletesen felsorolja, hogy hol és mit kell javítani. Ennek figyelembevételével támogatom a könyv tankönyvvé nyilvánítását.

ELNÖK: Ki ért egyet a fenti javaslattal? *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság egyhangúlag támogatja a tankönyvvé nyilvánítást. (39/2007.(05.17.) számú határozat.)

BÁRSONY CSABA: Mivel alapvetően helyesírási hibák javításáról van szó, kérdezem a tisztelt bizottságtól, az eljárás meggyorsítása érdekében lát-e lehetőséget arra, hogy a javítások ellenőrzését alelnök asszony vállalhatja. Mert ha most megint kirendelünk szakértőt, tíz nap, s a többi, attól félek, hogy a végleges könyv elkészítésével ki fognak csúszni a június 30-ai határidőből. Tehát ki legyen az a felelős, aki ezeknek a hibáknak a javítását ellenőrizni fogja?

ELNÖK: Alelnök asszony?

MEDVEGY PÁLNÉ: Jó.

BÁRSONY CSABA: Akkor ha lehetne, itt kérnék a tisztelt testülettől egy határozatot és erre majd egy számot, hogy tudjuk, hogy akkor az alelnök asszony felhatalmazást kap a bizottságtól arra, hogy a dr. Kovács Anna szakértő által jelzett hibák javítását ellenőrzi, és ez alapján javaslatot tegyen az OKÉV felé.

ELNÖK: Jó. Jovánka?

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Szeretnék egy ügyrendi javaslatot tenni. Mivel ez egy visszatérő technikai probléma, és minden egyes alkalommal titkárságvezető úr - nagyon helyesen - fölhívja a figyelmünket, hogy erről egy külön határozat kell, nem hozhatnánk-e egy olyan határozatot - hogy megfordítsuk a dolgot -, hogy általánosítva a bizottság adott nyelvi referense ellenőrizheti a hibákat, és csak abban az esetben hozunk külön határozatot, amikor ettől el akarunk térni, és mégis kérünk szakértőt.

Magamról is tudom, hogy ilyen a mi esetünkben is lesz, és valószínűleg másoknál is. Van-e valamilyen akadálya annak, hogy hozzunk egy határozatot, hogy ilyen esetekben az adott nyelvi referens elvégezheti az ellenőrzést, és csak akkor hozunk külön határozatot, ha az adott nyelvi referens ragaszkodik mégis ahhoz, hogy szakértő nézze meg?

ELNÖK: A bizottság véleménye erről? *(Nincs ellenvetés.)* Jó. Akkor ez most mennyire befolyásolja a jelenlegi helyzetet? Tulajdonképpen annyiban, hogy akkor egy határozatszámmal hozunk egy olyan határozatot, hogy az adott nyelvi referens ellenőrzi...

AGATICS HAJNALKA: Bocsánat, de szerintem ez csak az, úgymond, tételesen felsorolt hibákra vonatkozzon, elütésekre, helyesírási hibákra. Mert nálam viszont lesz más jellegű hiba is, aminek a javítását én nem akarom felvállalni.

ELNÖK: Persze, jó, de amit most Jovánka mondott, ez gyakorlatilag eltér ettől. Ha a referens azt mondja, hogy szakértőt kér és kerüljön még egyszer a bizottság elé, akkor idekerül.

BÁRSONY CSABA: Ez az általános javaslat lefedi azt, mert ebben az esetben az lép életbe, hogy a referens majd azt mondja, hogy ő nem vállalja, hogy maga ellenőrzi, és kéri szakértő kirendelését. De ettől még összhangban van a kettő.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Titkárságvezető úrnak nem kell mindig egy másik számú határozatra hivatkoznia, hanem mindig arra az egyre.

BÁRSONY CSABA: Ez nagy segítség lenne, mert akkor a tisztelt referenssel előre el tudnánk készíteni egy olyan levélmintát, amiben ez a határozatszám mindig állandó lenne, és erre hivatkozással javasolhatja akkor ezt a dolgot.

ELNÖK: Formálisan is megkérdezem, hogy a bizottság akkor ezzel egyetért-e - mert ez megkönnyíti a munkát. *(Egyhangú egyetértés.)* Köszönöm szépen, egyhangúlag egyetértett a bizottság. (40/2007.(05.22.) számú határozat)

Köszönjük az építő ügyrendi javaslatot, Jovánka.

BÁRSONY CSABA: És ez érinteni fog már a mai ülésen is egy-két könyvet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Rátérünk a következő, a 14545. számú tankönyvre: Kaposi-Száray történelem, román tankönyv. Ibolya!

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Márk György volt a román változat szakértője, és az általa megjelölt hibák javítása után, vagyis feltételekkel javaslom a könyv megjelenését. És természetesen a hibák javításának ellenőrzését elvégzem.

ELNÖK: Akkor tehát nem kerül még egyszer bizottság elé, ugye?

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Nem.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bizottsági vélemény? *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság egyhangúlag támogatja. (41/2007.(05.22.) számú határozat)

Következnek a horvát tankönyvek, Croatica; 14539., 14536., 14534., 14535. számokon. Zoricának adom meg a szót.

AGATICS HAJNALKA: Egymás után négy horvát könyv van, két negyedikes és két hatodikos. Ami mind a négyre vonatkozik, ezek még az előző kiírásnál szerepeltek, aminek az OKB a szinopszist hagyta jóvá. Tehát kéziratot az OKÉV nem bíraltatott; úgy látszik, hogy a Croatica mindjárt imprimatúrát adott be. De ezek szerint, amit a szakértők leírtak, talán nem is baj, mert nincs akkora gond; olyan szempontból igen, hogy mégiscsak még egyszer ide kell jönniük, mert - és itt jön az, amit az előbb mondtam, hogy ennek viszont az egész ódiumát én nem vállalom fel. Mert itt nemcsak elírás meg helyesírási hibák vannak, hanem más jellegű hibák is, és akkor nézzük sorba őket.

Torjanac Anica negyedikes olvasókönyve. Mind a két szakértő feltétellel támogatja. Szószedetet kér mind a kettő a végén, ami hiányzik. A hibajegyzék az egy dolog, az természetesen rendben van. Hanem itt nekem egy problémám van, és ez majd a másiknál is ki fog derülni. A pedagógiai szakértő témakörökön belül hiányol bizonyos dolgokat, csak nekem itt az a gondom, hogy akkor valamit itt ki kellene venni cserébe. A szószedettel már növekszik a terjedelem valamennyivel, de nem lehet betenni még öt-hat olvasmányt, mert az

mindjárt majdnem egy ívvel növelné meg a terjedelmet. Én vállalom, mivel ismerem a bírálókat, ismerem a felelős szerkesztőt - mert még én indítottam annak idején a szerzőket -, én leültetem őket, hogy ők ezt beszéljék meg, akkor most kell-e, amit a bíráló javasol, s akkor viszont a bíráló javasolja azt, hogy mit vegyek ki helyette. Mert ha újból megkapja, nehogy megint azt hiányolja, amit kivettek. Jó? (*Bársony Csaba: Jó.*) Tehát ilyen alapon valamennyire át kell dolgozni, és kérem, amikor a Croatica ezt elvégezte, akkor újból küldjék ki véleményezésre.

ELNÖK: Ez mind a négyre vonatkozik?

AGATICS HAJNALKA: Ez mind a négyre vonatkozik annyiban, hogy a hatodikosnál például hiányoznak a bevezetők. Meg amivel a hatodikos olvasókönyvnél én személy szerint nem értek egyet, ahogy utánanézttem, mert én ezt már sokszor említettem, hogy a horvát helyesírás majdnem évente változik, de most utánanézttem, ez a része nem változott, amióta én aktív szerkesztő lettem volna. Ugyanis az egyik bíráló a hatodikos olvasókönyvnél csak az oldalakat jelölte meg, hogy hiányzik a felkiáltójel a feladatoknál. A horvát nyelvben a felkiáltójelet csak abban az esetben használjuk, ha egy- vagy kétszavas a mondat: Írd le!, Olvasd el!, Mondd meg!, de ha már mondat van, hogy Mondd meg az író nevét és versének a címét., akkor már nem kell felkiáltójel. Ez tehát az egyedüli dolog, amivel én nem értek egyet, a többivel igen.

S mivel ezek az olvasókönyvek voltak, a hozzájuk tartozó munkafüzetek, amennyiben változik az olvasókönyv, szintén kell hogy változzanak. Ezért kértem ezt, hogy akkor mind a négy menjen majd újra. Én pedig ezt a részét vállalom, hogy leültetem őket, és egyezzenek meg, nehogy a következő bírálat során megint előjőjenek ezek a hibák.

ELNÖK: Köszönjük szépen.

BÁRSONY CSABA: Igen, akkor most nem lehet a konkrét feltételeket meghatározni - én úgy vettem ki, ha jól értettem -, merthogy akkor ezek a feltételek alakulni fognak. (*Agatics Hajnalka: Igen.*)

A nyelvileg illetékes referens egy újabb határozattal kaphatna-e felhatalmazást arra, hogy az ő véleménye alapján az általa megjelölt feltételek mellett támogatja a bizottság? Miután a szerzővel és a szakértővel megtörtént a végleges egyeztetés, hogy mit kell javítani, ezt rögzítené a referens, az OKÉV-nek megírná és mi ezeket a javításokat kérjük a kiadótól.

ELNÖK: És utána vissza kell hozni?

BÁRSONY CSABA: A javítás után ismételten visszajönne, és a referens az OKB-tól kaphatna egy felhatalmazást, hogy az OKB nevében ő határozza meg azokat a feltételeket, amelyek alapján javítani kell ezt a négy könyvet.

ELNÖK: Ki támogatja ezt a javaslatot? *(Egyhangú egyetértés.)* Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag támogatja a fenti javaslatot. (42/2007.(05.17.) számú határozat.)

Végül a szerb tankönyvek következnek, 14520. és 14521. számon.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Egy tankönyvről és egy munkafüzetről van szó. A könyvészeti bíráló feltétellel támogatja, bár azokban a könyvészeti bírálatokban, amelyeket én kaptam meg, nincs benne az, hogy feltétellel támogatja, ezzel itt szembesültem. Viszont tudom, hogy miről van szó. Arról, hogy az imprimatúrában az eredeti méretek, a margók nem egyeznek. A munkafüzetnél a könyvészeti bíráló is feltüntette, hogy a méret megfelelő. Abban az írásos könyvészeti véleményben, amit én kaptam meg, az szerepel, hogy feltétel nélkül támogatja. Tudom, hogy a kiadó ezt minden további nélkül le fogja rendezni.

A másik két szakértő is eléggé terjedelmes nyomdai, elütési meg helyesírási hibajegyzéket adott le. Ezek javítását követően támogatom a megjelenést. A tételes hibajegyzék szerint én fogom ellenőrizni, hogy megtörtént-e a javítás. A hibák kijavítását követően támogatom a tankönyvvé nyilvánítást.

ELNÖK: A 40/2007. számú OKB-határozat alapján ezek a könyvek nem kerülnek vissza az OKB elé.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Még egy dolgot szeretnék kérni, mivel igazából még egyetlenegy szerb nyelvű történelem tankönyv sincs. Viszont már olyan fázisban vannak a fordítások, hogy belátható időn belül lesznek, elsősorban is a Kaposi-Száray-féle negyedik tankönyv, és erre vonatkozóan is szeretném ezt az általános szabályt érvényesíteni - én már megkaptam a kijavított változatot és úgy tudom, hogy tegnap titkárságvezető úrékhoz is eljutott -, hogy azt is minél előbb meg lehessen jelentetni.

ELNÖK: Először határozzunk a két tankönyv elfogadásáról. Ki támogatja a 14520. iktatószámú tankönyv megjelenését? *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság egyhangúlag támogatja. (43/2007.(05.27. számú határozat.)

Ki támogatja a 14521. iktatószámú tankönyv megjelenését? *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság egyhangúlag támogatja. (44/2007.(05.27.) számú határozat.)

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: A 12. évfolyamos történelemkönyvnél ugyanaz a helyzet, mint a szlováknál. Úgy kell javítani, hogy megfeleljen a törvényi előírásoknak.

ELNÖK: Ezt majd a kiadónak kell egységesíteni.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: A magyar változat sem felel meg a követelményeknek. Lényegesen nagyobb betűkkel kellett volna jelölni a 12. évfolyamot, és a kötetet kevésbé hangsúlyosan jelölni.

BÁRSONY CSABA: Így van. A 9-10. évfolyam esetében már eleve arab számmal nyomtatták, hogy 9., illetve 10. évfolyam számára. A 12. évfolyamot is a főcímben kellene megjelölni, és ha kívánják, rajta lehet az is, hogy IV. kötet, de jelen esetben mindenki a IV. évfolyamra asszociál.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: A javaslat az, hogy 12. legyen, és legyen mindenkinél ugyanaz.

BÁRSONY CSABA: Nem tudom, hogy ilyen szigorúan értelmezendő-e a dolog, amikor később kiderül, hogy van egy jobb, a jogszabálynak inkább megfelelő cím.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Azt kérjük, hogy ezt te tisztázd a kiadóval.

BÁRSONY CSABA: Rendben van.

ELNÖK: Hozhatunk határozatot a könyvről?

BÁRSONY CSABA: Erről nem kell, csak arról, hogy a Jovánka megnézhesse az imprimatúrát, de ezt a 40/2007. számú belső határozat alapján megteheti.

KRASZLÁN ISTVÁN: Azt a határozatot ma hoztuk, hogy a referens ellenőrizheti, de ez a könyv korábban volt az OKB előtt.

BÁRSONY CSABA: Ez eljárási kérdés és a könyvre visszamenőlegesen semmiféle hátrányt nem ró. Ez a határozat érvényes lehet a folyamatban lévő ügyekre is.

ELNÖK: Akkor erről nem hozunk határozatot. Van-e még valami?

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Lesz még a 9-10. évfolyamos történelemkönyv fordítása, de megvárom, amíg az bejön az OKB elé.

ELNÖK: Azt kérem, hogy ezeket a kérdéseket az egyebekben tedd fel.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Még egy dolgot szeretnék megkérdezni a titkárságvezető úrtól. Az új pályázatban lesz egy könyvünk, amit a nyelvoktató iskolák számára írtunk és a második évfolyamnak szól. Ezt mind a battonyai, mind a budapesti általános iskolánkban is nagyon jónak tartják, és azt mondják, hogy a tannyelvű és a kétnyelvű iskolában is használható lenne, ott viszont elsőben.

A kérdésem és a kérésem a titkárságvezető úrhoz az, hogy amennyiben lehet, a következő OKB-ülésre erről nekem mondjon valamit, hogy van-e törvényi akadálya annak, illetve hogyan lehetne ezt megoldani. Mert most úgy néz ki, hogy Szerbiából hozatjuk be az elsős tankönyveket. Viszont ha van nekünk sajátunk, amiről tudjuk, hogy jó, akkor miért ne azt használnánk? Tehát meg lehetne-e ezt valahogy oldani?

BÁRSONY CSABA: Szerintem ennek nincs technikai akadálya. Annyi, hogy amikor a kiadó beadja, neki meg kell jelölnie, hogy milyen oktatási típusra adja be, melyik évfolyamra adja be.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: De ezt mind a kettőnek szeretnénk.

BÁRSONY CSABA: Semmi probléma. Csak azt akkor úgy kell majd megjelölnie, úgy kell hozzá megírni a szerkesztői jelentést, hogy akkor világosan megjelölje, hogy a kéttannyelvűnél az 1. évfolyamon, a nyelvoktatónál pedig a 2. évfolyamon. És akkor ebből nincs probléma.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Jó. Ez abban a fázisban van, hogy már minden lezajlott, itt imprimatúraként bent volt, és most már nyomtatás előtt áll. Jó, megbeszéljük, csak ezt akartam, hogy a jegyzőkönyvben benne legyen, hogy ezt kérdeztem.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A jegyzőkönyv számára el kell még mondjam, hogy a 14530/2007. számú könyv lenne az Erdkunde, a német földrajzkiadvány, amely már, azt hiszem, imprimatúra állapotban van, a hibák kijavítása folyik. Azt a felhatalmazást megkapom-e a 40. számú határozatunk alapján, hogy ellenőrizzem? *(Egyhangú egyetértés.)* Köszönöm szépen; ez akkor külön határozatszámot nem kap, hiszen a 40-es alapján történik.

Köszönöm szépen.

BÁRSONY CSABA: Két elvi felvetésem hadd legyen a tisztelt bizottság felé. Az egyik, hogy mivel a most forgó kiadványok zöme

imprimatúra állapotban került a tisztelt bizottság elé, azt szeretném kérdezni, lát-e arra a bizottság lehetőséget, hogy miután ezeket az imprimatúrákat ellenőrzik, illetve az imprimatúrákban ellenőrzi a hibajavításokat a nyelvileg illetékes referens, ezek után, mivel minden bizonnyal megfelelőek lesznek, az Oktatási Hivatal OKÉV kiadja erről a határozatot. Ezek után a kiadók benyújtják végleges kivitelként, ezt azonban már nem nézi meg szakmai szakértő, hiszen itt csak arról van szó, hogy egy könyvészeti szakértő ellenőrizze, hogy megfelelő módon van-e bekötve, valóban olyan-e a borító, olyan a papír, olyan a vágott méret, s a többi, tehát ezek technikai jellegű ellenőrzések. Lát-e arra a tisztelt bizottság lehetőséget, hogy az eljárás meggyorsítása érdekében kapjon a hivatal egy olyan felhatalmazást, hogy amennyiben a könyvészeti szakértő támogatja és megfelelőnek találja, abban az esetben ne kelljen idehozni a bizottság elé, hiszen ez már nem szakmai jellegű? Ezzel viszont lehetne gyorsítani az eljáráson, hogy június 30-áig, főleg a közbeszerzési pályázaton elszámolásra kötelezett könyvek esetében be lehessen tartani a határidőt.

Ha igen, kérem, hogy ezt egy újabb határozatban erősítse meg a bizottság.

ELNÖK: Tehát a titkárságvezető úr által elmondottakkal kapcsolatban - nem ismételtem meg - határozatot hoz a bizottság. *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság egyhangúlag meghozta a határozatot. (45/2007.(05.22.) számú határozat)

BÁRSONY CSABA: Köszönöm szépen. A másik pedig egy hosszabb távú felvetés, erről Ibolyával beszéltünk: a fordítások. Kétségtelen, hogy a leggyakoribb számban a nemzetiségi nyelvek esetében fordulnak elő, de azért elvileg nem kizárt az sem, hogy egy magyar nyelven jóváhagyott tankönyvet, mondjuk, angolra, franciára vagy akármilyen más nyelvre akar egy kiadó lefordíttatni, de a bizottságot nagyon érinti.

Mindenképpen szeretném, ha a fordításnak lenne valamilyen, a bizottság által is látott és jóváhagyott értékelőlapja. Illetve az merült fel még emellett bennem, hogy a fordítási pályázatokon általában olyan kiadványok szerepelnek, amelyeket már tankönyvvé nyilvánított a hivatal vagy korábban a minisztérium. Ugyanakkor ez

óhatatlanul azt is jelenti, hogy azok a könyvek egy-két-három-öt évvel ezelőtt kaptak tankönyvvé-nyilvánítási határozatot. Van egy bizonyos ideje a fordításnak, mire azt véglegesítik, imprimatúrát készítenek, kivitelezik, ennek is van egy-két éves átfutási ideje. Ez óhatatlanul azt jelenti, hogy azok a könyvek, amelyek bekerülnek a nemzetiségi tankönyvforgalmazásba, azok a magyar nyelven forgalmazottakhoz képest jó pár éves, ha tetszik, szakmai hátrányban vannak. Az a kérdés, lát-e arra a bizottság lehetőséget - mivel úgy tudom, a minisztérium azt az álláspontot képviseli, hogy csak a bizottság által kéziratként, tartalmilag jóváhagyott kiadványokra köt szerződést a kiadókkal -, hogy ilyen esetben a kiadó korrigálja vagy korrigálhassa azokat a szakmai hibákat, amelyek menet közben, a könyv használata során felmerültek.

Én azt gondolom, ez csak szerződési kérdés, hogy azt mondjuk vagy mondja a minisztérium, hogy nem mereven és - bocsánat a csúnya kifejezésért - szolgai módon azt kell lefordítani, ami az a könyv, az összes hibájával együtt. Ha tudjuk, hogy mondjuk, a szakmai kifejezések nem megfelelőek, elavultak, közben születtek olyan eredmények, a Plutó már nem kisbolygó, s a többi, s a többi, ilyen esetekben ne kelljen a kiadónak a szakmai hibákat is belefördítania ebbe a fordításba, hanem legyen lehetőség arra, hogy amit, mondjuk, a kézirat elbírálása során a szakértő észrevesz, és azt mondja, hogy szakmailag kicsit már ennél előbbre tartunk, akkor azokat a kiadó korrigálhassa. És ettől még ne veszítse hitelét, hogy ez egy nem megfelelő könyv, hiszen csak olyan hibákat javít benne a kiadó, amelyet egy szakértő ellenőriz, amire a bizottság rábólint. Tehát nem jelenthet szerintem akadályt, hogy nem szó szerint egy jóváhagyott tankönyvnek a fordítása történik meg. Azt én mindenképpen jónak tartom természetesen, hogy egy tankönyvvé nyilvánított könyv jelenti az alapot, de azt gondolom, itt valamiféle mozgásteret kellene hagyni a kiadónak, illetve a szakértőnek. Mert ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy ha megnézi egy szakértő a fordítást, ért hozzá nyelvileg, de ért hozzá szakmailag is, és bőven volt itt például a Helméczy 8.-osnál, amikor azt mondta, hogy ez meg ez nem jó, de a jelenlegi szerződésforma alapján a kiadó nem térhet el ettől, hiába javasolja a szakértő, hogy legyen jobb szakmailag a könyv, mivel pillanatnyilag arra köt a minisztérium szerződést a kiadóval, hogy szó

szerint azt fordítsa le, akármilyen is az, amilyen a magyar nyelven jóváhagyott könyv.

Ezt most egyelőre csak felvetem a tisztelt bizottságnak, hogy erre talán a következő ülés alkalmával vissza kellene térni. Már csak azért is, mert az egyik nagy kiadó jelezte, hogy az elkövetkezendő egy-két-három hónap folyamán körülbelül tizenhét kéziratot fog benyújtani, és ott kőkeményen bele fogunk ebbe futni, hogy a szakértő zsákban táncol, vagy pedig valóban lehet szakmai szempontból is szakértő, vagy egy nyelvi-stilisztikai szakértőként kell őt értelmeznünk vagy adott esetben erre a szintre redukálni, mivel a szakmai hibákat nem javíthatja vagy ezt nem veheti föl.

ELNÖK: Zorica, majd Ibolya.

AGATICS HAJNALKA: Csak röviden annyit szeretnék jelezni, hogy a kiadó szerintem azért ragaszkodik ahhoz, hogy szó szerinti fordítás legyen, mert különben meg kell neki egyeznie a szerzővel. Ha a szerző nem járul hozzá, önnek tudnia kell, mi van egy szerzői jogban: hiába az én szakértőm vagy a román szakértő azt mondja, hogy ez így lenne a helyesebb, ha a szerző azt mondja, hogy nem, márpedig én ragaszkodom az enyémhez. Szóval itt ilyen buktatók is vannak.

Én különben elvileg nem zárkozom el az elől, hogy ezt lehetne másképp is csinálni.

ELNÖK: Ibolya?

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Valóban, a szünetben megkértem Csabát, és akkor most megerősítem a kérésemet, hogy készüljön egy olyan formanyomtatvány, vagyis kritériumrendszer, ami elsősorban a fordítás ellenőrzésére irányul. Ugyanis a jelenlegi erősen szakmai. Valóban, a fordításra is rákérdez, de ez megnehezíti a szakemberek, a szakértőink munkáját, mert én pontosan tudom, hogy azért késett többek között ennyit a román forrás, mert igyekezett megfogalmazni olyan szakmai dolgokat, ami nem az ő dolga, hanem az eredeti magyar szakértőnek volt annak idején.

Én inkább megfordítanám a dolgot: ha észrevesz a mi szakértőnk, de ne legyen ez az elsődleges feladata, és ez a bizonyos

kritériumrendszer vagy formanyomtatvány vagy kérdőív ne erre irányuljon elsősorban, hanem a fordításra magára. Ha tehát menet közben mégis észrevesz hibákat - mint ahogy a történelem érettségi tételek fordítása közben is észrevettünk hibákat -, azokat jelezze és beszélje meg a kiadóval, de ne ez legyen az ő elsődleges dolga. Másrészt ha négy-öt évig használnak egy könyvet és közben hibákat találnak benne, azokat nyilvánvalóan jelzik a kiadónak és a kiadó a következő kiadáskor kijavítja a hibákat, hiszen ezek a tankönyvek évente jelennek meg. És olyan példányszámban jelennek meg, hogy a hibákat az utánnyomásnál könnyen lehet korrigálni.

Még egyszer kérem, hogy készüljön egy kritériumrendszer, ugyanis a mi területünkön a legtöbb könyv fordítás.

BÁRSONY CSABA: Természetesen van ilyen értékelőlap. Ha a tisztelt bizottság igényli, a fordítási értékelőlapot megküldjük Kraszlán Istvánnak, akitől a bizottság tagjai azt megkaphatják. Én azt kérem, hogy a következő ülésre tegyék meg az észrevételeiket, hogy mi az, amit abból elhagyandónak vagy ahhoz hozzáteendőnek gondolnak. Olyan szempontok vannak benne, mint a fordításnak a tanulók fejlettségi szintjéhez való alkalmazkodása, a szókincs és az érthetőség, a stílus és a szövegtípusok, a szöveg és az ábrák, a kiadvány esztétikuma, nyelvhelyesség és helyesírás, a fordítás alapjául szolgáló magyar nyelvű tankönyv és a fordítás összevetése, a tantervi kapcsolatok. Ebben nem látom dominánsnak azt, hogy a szakmai megfelelőséget kérnénk számon a szakértőtől, hiszen a pontokból több vonatkozik a helyesírásra, a stílusra és a nyelvhelyességre. Igyekeztünk arra figyelni, hogy ne olyan súllyal jelenjenek meg a szakmai kritériumok, mint egy magyar nyelven első alkalommal jóváhagyandó tankönyv esetében. Még egyszer azt kérem a bizottság tagjaitól, hogy vagy közvetlenül a munkatársamnak, Mariettának küldjék meg a észrevételeiket, vagy a legközelebbi bizottsági ülésre hozzák be, hogy azokat figyelembe tudjuk venni. Ha a tisztelt bizottság rábólint erre és elkészítjük az utolsó változatot, akkor ezt a honlapunkon elérhetővé tesszük, mint ahogy az összes többi szakértői értékelő lap is a honlapunkon elérhető.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ön tehát küld nekünk egy hatályban lévő értékelőlapot és mi azzal kapcsolatban tegyük meg a javaslatainkat és küldjük meg azokat a Marietta címére?

BÁRSONY CSABA: A legegyszerűbb talán az lesz, ha megkérem Mariettát, hogy az értékelőlapot küldje meg az OKB referenseinek, önöket pedig arra kérem, hogy az észrevételeiket juttassák vissza Mariettához.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ha már itt tartunk, szeretném elmondani, hogy Marietta iszonyatosan nagy munkát végez és bármikor - akár este 7 vagy 8 órakor is - hívom fel, mindig segít. Nagyon hálás vagyok azért, hogy működik egy ilyen átlátható rendszer, illetve hogy ilyen készséges munkatársai vannak.

DR. SZABÓ KÁLMÁNNÉ CARUHA VANGELIO: Én is szeretném megerősíteni, hogy milyen fontos ez a munka. Elég, ha csak annyit mondok, hogy amikor a Croatica kinyomtatta az imprimatúrát, az összes görög Y nő-betűvé változott, és a szakértők nem vették észre. Én viszont a utolsó pillanatban észrevettem és kijavítottam. S mi történt a Tankönyvkiadónál? Amikor a kinyomtatott anyagot elküldték, akkor láttam, hogy a tartalomjegyzéket - amely kisbetűvel volt szedve, amikor elküldtük az imprimatúrát - teljes egészében átváltottak nagybetűre. A görögben minden egy szótagnál hosszabb szó hangsúlyt kap, de a nagybetűkre nem teszünk hangsúlyt, itt viszont minden nagybetűn ott volt a hangsúly. Nagyon fontos, hogy amikor jóváhagyjuk az imprimatúrát, akkor ők már ne váltsanak.

ELNÖK: Köszönjük szépen, görög nyelvből is kaptunk tájékoztatást. Ibolya!

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Román területről jelezték, hogy meghívást kaptak tankönyvi szakértői tanfolyamra, amelynek az összege 50 ezer forint. Szeptembertől csak az lehet tankönyvi szakértő, aki rajta lesz a tankönyvi szakértői névjegyzéken. Azt szeretném kérni - bár nem tudom, ezt hogy lehetne elérni -, hogy nemzetiségi területen maradjon meg az a pozitív diszkrimináció, ami

eddig is megvolt, hogy az országos önkormányzat jelöl szakértőket, ugyanis román területen kétevente egyszer kap valaki egy kéziratot szakértésre, és ha 50 ezer forint lesz a tanfolyam, akkor azt nem fogja elvégezni.

BÁRSONY CSABA: Mivel ezt rendelet rögzíti, csak akkor tudunk eltérni ettől, ha a minisztérium valamiféle módosítást betesz a rendeletbe. Ez ugyanis mindenkire egységesen vonatkozik, nemcsak a pedagógiai szakértőkre, hanem még a tudományos szakértőkre is. Ha az OKB ezt szeretné javasolni, akkor azt a jogalkotó felé tegye meg.

ELNÖK: Én ebben nem tudok állást foglalni, de beszéljünk róla.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ha szeptembertől nem lesznek szakértőink, az nagyon komoly problémát fog okozni, márpedig pontosan tudom, hogy az emberek nem fognak szakértőnek jelentkezni.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ez azt jelenti, hogy szeptember 1-jétől módosul a rendelet?

ELNÖK: Nem módosul semmi.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Most az a gyakorlat, hogy ha nincs megfelelő szakértő a listán, akkor az országos önkormányzat által javasolt embert meg lehet bízni.

BÁRSONY CSABA: Köszönöm szépen a javaslatokat, az együttműködést és a felhatalmazásokat. És nagyon köszönöm a referenseknek, hogy újabb és újabb szakértőket tudunk bevonni. Ahogy a szakértői bírálatokat látják, itt gyöngyszemek kerülnek elő nemzetiségi területeken, a horvátból is most Rácz Erika például, de németből is, szerbből is, szlovákból is. Én azt látom, hogy hál' istennek olyan szakértők jöttek be a rendszerbe, akik valóban értik, tudják, akarják, és abban a minőségben is produkálják a szakértői véleményeket, ahogy azt gondolom, mind a tisztelt referensek szakmai döntésének a megalapozását, mind az OKÉV munkáját segítik. Úgyhogy köszönöm szépen, s ha vannak még ilyen

gyöngyszemek, kérem, hogy ne tartsák őket rejtve, és osszák meg velünk.

Köszönöm szépen a segítségüket. *(Többek: Köszönjük szépen.)*

ELNÖK: Köszönjük szépen titkárságvezető úrnak.

Azt javaslom, legyünk annyira rugalmasak most a napirendi pontoknál - szegény Bicskei Edit főtanácsos asszony itt ül már az ülés kezdetétől fogva -, hogy a 3. napirendi pontot vegyük előre a 2. helyett. *(Egyetértés.)* Köszönöm.

Következik tehát a 3. napirendi pontunk: a romani és beás részletes nyelvi követelmények kiadása.

Átadom a szót a főtanácsos asszonynak.

BICSKEI EDIT: Köszönöm szépen, igyekszem nagyon rövid lenni. Azzal kezdeném, hogy 1999-ben indult el, tehát meglehetősen régen az a munkafolyamat, amelynek az eredményét itt most a kezükben tartják: nevezetesen elkészült mind a romani, mind a beás nyelvre vonatkozóan a részletes nyelvi követelményrendszer. Azért tartott ilyen hosszú vagy szokatlanul hosszú ideig ez a munka, hiszen a követelményrendszert kidolgozó szakembereknek olyan nehézségekkel kellett szembenézniük, mint hogy nem rendelkezik mind a mai napig sem e két nyelv egy mindenki által elfogadott, rendszerbe szedett irodalmi nyelvvel. Tehát ezt a hiányosságot, az ebből fakadó nehézségeket fel kellett oldani.

Két munkabizottság alakult, a romani nyelvi munkabizottság vezetője a körünkben itt lévő Choli Daróczi József, a beás nyelvű pedig a talán ebben a körben sem ismeretlen Pálmainé Orsós Anna volt. Ők mindketten oroszánrészt vállaltak abban, hogy ma itt tarthatjuk a kezünkben ezt a munkaanyagot.

Nagyon széles körben egyeztettük ezt az anyagot, pontosan azért, mert a nemzetiségi kisebbségek követelményrendszerétől, illetőleg az ő munkafolyamataiktól eltérő módon kellett dolgozniuk a szakembereknek. Ezért arra volt szükség, hogy nagyon széles körben, többszörösen is egyeztessük ezeket az anyagokat. Azt kell mondjam, hogy a legutolsó egyeztetés két héttel ezelőtt zajlott le, az utolsó szakértői vélemény akkor született. Valamennyi használható, előbbre vivő szakmai javaslatot a szakemberek megfontoltak és beépítették az anyagokba. Azt gondolom, sikerült most végre, hét-nyolc év után egy

komplettnek mondható, jelen helyzetben komplettnek mondható anyagot letenni az asztalra.

Azt még fontosnak tartom megjegyezni, hogy természetesen ez az anyag nem lesz egy kőbe vésett valami. Nyilvánvalóan a bevezetése után néhány évvel a szakmai tapasztalatok birtokában további módosításokra is lehetőséget kell majd teremtenünk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tessék, a referens, Choli Daróczi József!

CHOLI DARÓCZI JÓZSEF: Köszönöm. Azt gondolom, Bicskei Edit mindent elmondott, ami szükséges ehhez a követelményrendszerhez. Én inkább a beás nyelvű követelményrendszerről mondanám el, hogy lehet, hogy kevésbé értek hozzá, de minthogy értem, elolvastam, és az utóbbi évek egyik legjobb anyagának tartom. A másikról nem tudok mit mondani, mert benne voltam, a részese voltam - tehát evidens, hogy a legjobb. *(Derültség.)*

Én javaslom az elfogadását.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e hozzászólás a bizottság tagjai részéről? *(Nincs.)* Ha nincs, akkor szavazásra bocsátom a kérdést.

Határozathozatal következik tehát. Ki az, aki támogatja? *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság egyhangúlag elfogadta. Köszönöm szépen. Ez egyben a 32/1997. számú határozat módosítását is jelenti. (46/2007.(05.22.) számú határozat)

Köszönjük szépen.

Rátérünk a 2. napirendi pontra. Az oktatási és kulturális miniszter 24/2007.(IV.2.) számú OKM-rendelete - azt hiszem, senkihez nem jutott el e-mailben - a közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről szól. Annyira friss a rendelet, hogy nem lehetett postán sem és elektronikus formában sem elküldeni.

Egy dolog van, ami bennünket közvetlenül érint, az 5. § (2) bekezdése, amely a következőképpen szól, engedjétek meg, hogy egy részét felolvassam: „A Közoktatási Értékelési Tanács” - ez egy új testület - „tagjai közé egy-egy tagot delegálhat az Országos

Köznevelési Tanács, a Közoktatás-politikai Tanács és az Országos Kisebbségi Bizottság.”

Ha ezt ma megtehetjük, akkor tegyük meg. Az értékelési tanács tagjának nyilván értékelési szakembernek kell lennie. Ötleteket, javaslatokat kérek.

MEDVEGY PÁLNÉ: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Az országos önkormányzat vezetésével egyeztetve a Közoktatási Értékelési Tanács OKB által delegált tagjának Pecsénya Editet, a békéscsabai iskola igazgatóját javasolom. Indokaim a következők. Pecsénya Edit a békéscsabai szlovák iskola tanulója volt, első munkahelye is ez az intézmény, ahol vezető beosztásban dolgozik. Ezt azért tartottam fontosnak elmondani, hogy érzékeltessem, a nemzetiség csokrétaját az igazgató asszony ismeri. Elég érett és bölcs ahhoz, hogy ilyen feladatra felkérje őt az OKB. Az előző ciklusban a Szlovák Módszertani Központot is vezette; ott most változások lesznek. Az igazgató asszony olyan típusú nemzetiségi oktatási intézmény vezetője, ahol az óvodától kezdve a tizenkettedik évfolyamig bezárólag minden megtalálható, még diákokthon is, ennek következtében ismeri a nemzetiségi oktatás-nevelés teljes vertikumát.

Kérem az OKB tagjait, támogassák, hogy Pecsénya Edit a Közoktatási Értékelési Tanács tagja lehessen. Ismerve őt, a személyiségét, egyéniségét és a szakmai munkáját, szent meggyőződésemmel, hogy ha őt delegáljuk, biztosan nem fog szégyenkezni az OKB.

ELNÖK: Van-e más javaslat? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Megerősítem, hogy Pecsénya Edit munkája elismerésre méltó, lelkiismeretes, gondos és igazi szakértő. Ha vállalja a megbízatást, melegen támogatom Pecsénya Edit Közoktatási Értékelési Tanácsba való delegálását.

A bizottság tagjai közül ki támogatja? *(Egyhangú egyetértés.)* A bizottság támogatását is élvezzi az igazgató asszony. (47/2007.(05.17.) számú határozat.)

Utolsó napirendi pontunk az egyebek, melynek keretében három dolog lenne, két tájékoztató, valamint az érettségi vizsgával kapcsolatos állásfoglalás fogadtatása a vizsgabizottságban. Átadom a szót osztályvezető úrnak.

KRASZLÁN ISTVÁN: Miniszter úr a múlt hónapban döntött a minisztériumi bizottságok tagjainak tiszteletdíjáról és egyetlen kivétellel a tavalyi mértéket hagyta jóvá: az alelnöki tiszteletdíjakat minden testületnél 5 ezer forinttal csökkentette.

A múltkor már tájékoztattuk a bizottságot arról, hogy útiköltség-térítésre nincs mód. Tiszteletdíj csak abban a hónapban fizethető, amelyben az adott testület ülészik. Tiszteletdíjra csak azok a tagok jogosultak, akik az adott hónapban megrendezett ülések legalább 50 százalékán részt vettek és aláírták a jelenléti ívet. A tiszteletdíj havi díja független az adott hónapban megtartott ülések számától. Ez azt jelenti, hogy ha egy hónapban két ülést tart a bizottság, a tagok akkor is csak egy tiszteletdíjra jogosultak.

AGATICS HAJNALKA: Azt szabad megkérdezni, hogy mennyi lesz a tiszteletdíjunk?

KRASZLÁN ISTVÁN: Az elnök tiszteletdíja 50 ezer forint, az alelnököké 40 ezer forint, a tagoké 30 ezer forint.

ELNÖK: Elkészítettük a javaslatainkat a kétszintű érettségivel kapcsolatban, amelyek között sok technikai rész volt, de voltak komoly tartalmi részek is. Nem fogadta el az érettségi bizottság azt a javaslatunkat, hogy az érettségi vizsga két vizsgatantárgyának egyikét - ha a tantárgy írásbeli és szóbeli részből áll - a tanulók magyar nyelven teljesíthessék, arra hivatkozva, hogy ez súlyos alkotmányos aggályokat vet fel. Azt mondta a felsőoktatás képviselője, hogy ez tudott volt és az iskoláknak erre át kellett volna állniuk, a kétéves átmeneti időt át kellett volna gondolni. Szüdi János államtitkár úr azt javasolta, hogy az OKB újra tárgyalja meg ezt a kérdést, de úgy láttam, e tekintetben elég határozottak voltak az álláspontok.

A nyelvvizsga egyenértékűségével kapcsolatban felmerült az ekvivalencia kérdése. Felvetettük, hogy középszinten a nemzetiségi tanulók közül a 60 százalék fölött teljesítők kapják meg a középfokú nyelvvizsgát. Erre azt a választ kaptuk, hogy az állami nyelvvizsga több vizsgarészből áll, külső vizsga és független nyelvvizsgabizottság előtt zajlik, ez viszont belső vizsga, amely révén nyelvvizsgabizonyítványhoz lehet jutni. Igaz, hogy 60 százalék fölött már

középfokú nyelvvizsga-bizonyítványt adnak, ehhez viszont a nyelvvizsgaközpontok ragaszkodnak, mert ott több elemből áll a vizsga.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Az lehet, mégsem szélesebb körű, mint egy érettségi vizsga a nemzetiségi iskolában.

ELNÖK: Azzal egyetértek, hogy ott valóban több elem van. Az idegen nyelvű érettségi vizsgán is van hallás utáni megértés meg egyéb, tehát olyan dolgok, amik a mi rendszerünkben nincsenek. Érdemes lenne ezen elgondolkodni.

Szóba került a tanulók utaztatása, ami elsősorban a németeket érinti. Arról van szó, hogy Veszprémből 36 gyerek Budapestre jön szóbeli érettségit tenni, Bajáról közel harminc gyerek megy Pécsre érettségizni és nem a bizottságot helyezik ki az intézménybe. Ott ugyan még nem látszott remény arra, hogy az idén ezt megoldják, de azóta megoldódni látszik a dolog és a bizottságot szervezik oda. Mi felajánlottuk, hogy összegyűjtjük azokat a szakértőket, akik hajlandók elmenni Veszprémbe vagy Bajára és ott levizsgáztatni a gyerekeket. Tehát nem egyedi esetekről van szó, például hogy két gyerek Sopronból emelt szintű német nemzetiségi nyelvvizsgát tesz, és mivel két gyerek kedvéért nem megy ki oda a bizottság, nekik egy közeli vizsgaközpontba - például Veszprémbe vagy Budapestre - kell menniük.

Azt javasoltam, hogy az OKÉV mindig ossza be a vizsgázókat és ha a számuk eléri a tizenöt főt, akkor szálljon ki a bizottság. Azt nem tudom elfogadni, hogy olcsóbb, ha a gyerekek fizetik a saját költségeiket.

KRASZLÁN ISTVÁN: Az volt az alapvető indok, hogy nem tudtak megfelelő számú bizottságot felállítani. Ha különböző napokon lennének a vizsgák és ugyanaz a bizottság szállna ki, akkor két tételsort kellene megcsinálni, ami emeli a költségeket.

ELNÖK: A dolog megoldódott úgy, hogy ugyanazokon a napokon lesz, és lesznek bizottságok, amelyek kiszállnak.

Kérem a véleményeket. Ibolya!

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Szomorúan hallgattam a beszámolót. Egy kétnyelvű gimnáziumban a tanuló a két nyelv közül az egyiket nyilván jobban tudja; ki ezt, ki azt. Ez a döntés szerintem azt a jogot sérti, hogy a tanuló azon a nyelven vizsgázzon írásban, amelyen jobban tud. Márpedig nem lehet csodálkozni azon, hogy magyar nyelvi környezetben a gyulai gimnázium tanulói jobban tudnak magyarul. Nem véletlenül írta le Czeglédiné Gurzó Mária igazgató asszony azt, amit leírt, és ez nem arról szól, hogy két év alatt nem tudtak átállni, hanem arról, hogy a szülők egész egyszerűen nem fogják abba a gimnáziumba beíratni a gyerekeiket. Tehát a gimnázium létét is veszélyezteti ez a döntés. Nagyon szomorú vagyok, hogy nem akceptálták ezt a kérést, mert ez nem sérti senkinek a jogát, alkotmányos jogokról meg pláne nincs szó, ha a törvény megengedő és azt mondja, hogy aki ezekből a tárgyakból anyanyelven szeretne írásbeli vizsgát tenni, az ezt megteheti. A román terület nevében sem a döntést, sem az indoklást nem tudom elfogadni.

ELNÖK: Én is ezt képviseltem, noha a németeknél ez nem merült fel problémaként. Ők azzal érveltek, hogy ha a történelmet románul tanulják, akkor miért nem tudnak román nyelven levizsgázni. S azt is megkérdezték, hogy mi a különbség az írásbeli és a szóbeli vizsga között, mert ha valaki írásban le tud vizsgázni, akkor ezt szóban is meg tudja tenni.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Ha a gimnázium tannyelvű lenne, akkor ezt az érvet elfogadnám. De mert kétnyelvű a gimnázium és a két nyelv közül a magyar az erősebb, ezért ezt az érvet nem tudom elfogadni. S a tisztelt érettségi bizottságnak is elsősorban a tanuló érdekét kellene nézni.

ELNÖK: Ezenkívül azzal is érveltek, hogy ez nemzetiségi iskola.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: A kérdésem nem szervesen kapcsolódik ehhez a témához és lehet, hogy lemaradtam valamiről. Nem emlékszem, arról adtál-e már tájékoztatást, hogy a jövő évi érettségi napok hogy alakulnak.

ELNÖK: Ezt már megbeszéltük. Úgy fogadták el - és rendeletként meg is jelent -, ahogy mi javasoltuk.

AGATICS HAJNALKA: Ha nem engedik, hogy a gyerek magyarul érettségizzen és ragaszkodnak a nemzetiségi nyelvhez, akkor nem értem, hogy a nyelvvizsgánál miért akadékoskodnak. Ha abból indulunk ki, hogy az a gyerek, aki nemzetiségi gimnáziumban végez, nem tud többet, akkor végeztessék el vele a hallás utáni szövegértést. A saját tapasztalatomból tudom, hogy a gyerek elmegy egy vizsgaközpontba, ahol megkapja a felsőfokú nyelvvizsgát azért, amit a gimnáziumban esetleg csak középfokra értékelnek, mert nem a nyelvtudásával van baj, hanem a tárgyi tudásával. De ő ettől a nyelvet még beszélheti felsőfokon. Az egyik helyen azt mondják, hogy azért nem lehet, mert nemzetiségi, de a másik helyen miért nem érvényesítik azt, hogy azért, mert nemzetiségi, el lehet térni ettől.

ELNÖK: Nyilván az akkreditációs bizottság miatt van ez így.

KRASZLÁN ISTVÁN: A nyelvvizsgáztatás rendszere átalakult Magyarországon, alapvetően független akkreditált nyelvvizsgabizottságok előtt lehet szerezni államilag elismert nyelvvizsgát. Van néhány kivétel, például törvény rendelkezik az érettséginek a nyelvvizsga-egyenértékűségéről, azonban tudni kell, hogy a nyelvvizsga-akkreditációs testület - éppen azért, mert az emelt szintűnél evidencia, hogy egy független bizottság előtt meghatározott követelményrendszer szerint teszik le a nyelvvizsgát - kompetens ezeknek az ügyeknek a tárgyalásában. Az is elhangzott, hogy se a minisztérium, se ez a bizottság nem kompetens ebben a kérdésben döntést hozni. Ezt valószínűleg ott kellene felvetni, de nem látnak rá reményt, hogy a testület ezt támogatná. A nyelvvizsgáztatással kapcsolatban végül is ez hangzott el.

ELNÖK: Az egyetlen olyan, ami belső vizsgaként egyenértékű nyelvvizsga-bizonyítvánnyal jár, éppen a kisebbségi területen van a középfokú érettségi esetében.

KRASZLÁN ISTVÁN: Azt is hangsúlyozták, hogy kétéves ideiglenes megoldásként a mi kezdeményezésünkre fogadták el, és

ezzel gyakorlatilag ígéretet kaptak arra, hogy ezt két éven belül sikerül felszámolni és attól kezdve ez is az általános szabályok szerint történik.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Ebben az esetben megszűnik a kisebbségi nemzetiségi gimnáziumok vonzereje. Akkor jár jól a gyerek, ha két évig hozzánk jár, majd harmadikban a Rigó utcában megcsinálja a nyelvvizsgát és átiratkozik egy másik gimnáziumba. Nem ugyanazzal a mércével mérnek, amikor a másokra vonatkozik a kötelezettség, mint amikor nekem kell adni valamit, és ez visszasságokat szül. Nálunk a gyerekek ezt a lehetőséget még nem használták ki, de mi is hasonló cipőben járunk, mint a román kisebbség, hogy egy gimnáziumunk van és az asszimilációt illetően az utolsó pillanatokban vagyunk. Úgy érzem, hogy ez erőből való viszonyulás a kisebbségekhez és nem konstruktív hozzáállás.

KRASZLÁN ISTVÁN: Nálatok is magyarul szeretnének vizsgázni a gyerekek?

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Van olyan gyerek, akinek egyszerűbb lenne magyarul vizsgázni.

ELNÖK: Magyarul szeretne írásbelizni? Szerintem az írásbeli könnyebb, mint a szóbeli.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Egyrészt nem könnyebb, másrészt kérem, hogy ezt tartsuk napirenden.

ELNÖK: Egyetértetek azzal, hogy az OKB ezt újra tárgyalja meg, de ezzel a könnyítéssel nem értek egyet. Valahogy mégis konszenzusra kell jutni. Mondjuk azt, hogy bizonyos nyelvek esetében legyen ilyen könnyítés.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Éppen azt szerettem volna kérni, hogy ne vegyük egy kalap alá a nemzetiségi nyelveket.

ELNÖK: Akkor azt fogom képviselni, hogy tegyünk különbséget, ami egyébként az anyagban is benne van. Azzal

egyetértek, hogy nem kell egy kalap alá venni a kisebbségeket az érettségi szabályozás terén. S mint ahogy az irányelvekben a német és a többi kisebbség esetében különbséget tettek, úgy ezt a különbségtételt itt is meg lehet tenni.

DR. LÁSZTITY JOVÁNKA: Azért értem meg az Ibolyát, mert a kis kisebbségek más helyzetben vannak, mint a nagyok.

ELNÖK: Én is megértem és nem támogatom, hogy ezt egységesen minden nemzetiségre kiterjesszük. Abszolút megértem a helyzeteket, Ibolya érvelését is teljes egészében megértettem. Viszont gond az, hogy egy kalap alatt kezelik az egészet. Az említett tanácskozáson elmondtam, félő, hogy a román iskola a versenyképességét azért veszti el, mert olyan szabályhoz ragaszkodunk, amely nem számol azzal, hogy kik járnak abba az iskolába. Engem nem kell meggyőzni, és pontosan tudom, hogy mit mondtál. Ott viszont azt mondták, hogy a kormányrendelet módosítására nincs lehetőség és arra hivatkoztak, hogy átmeneti időnek tekintették a 2006-os dátumot.

Azon is el kellene gondolkodni, hogy a rendelet szellemében mit lehetne tenni. Mert vannak olyan tantárgyak, amikből nem felvételiznek, mondjuk a földrajz és a matematika. Matematikából eleve csak írásbeli van. Ha a történelem nehéznek bizonyul, akkor a történelmet ki kell venni a rendszerből, de ezt nyilván az iskola dönti el a saját adottságainak megfelelően. Nálunk a történelem nem kérdés, de eddig senkinél sem volt kérdés, mert ez volt az egyik tárgy, amit tannyelven tanítottunk. Egy tantárgyat mindenképpen kell választania, és ha a népismeretet választja vagy a matematikát, amiből csak írásbeli van, akkor megvan a két tárgy. Át kell állnunk egy másfajta gondolkodásra.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: A matematikát nem választják, mert nehéz.

ELNÖK: A matematika a szókincs szempontjából nem nehéz, csak meg kell érteni. De ez nem nyelvi kérdés, nem függvénye annak, hogy melyik nyelvet bírom jobban, hanem az a kérdés, hogy egyáltalán megértem-e a feladatokat.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Elnézést kérek, hogy egy kicsit hevesebb voltam.

ELNÖK: Semmi baj, abszolút megértem. Egy bizottságban van egy vélemény, egyfajta érvelés és van egy csomó más érv, amit felhoznak és amire nem tudsz mit válaszolni. Ők a kétnyelvűt hozták fel példaként - egy kétnyelvű iskola igazgatója is ott volt -, azt mondták, hogy a kétnyelvűek hátrányba kerülnek a nemzetiséggel szemben.

FÁBIÁNNÉ OROSZ IBOLYA: Az teljesen más, nem lehet őket egy lapon említeni. Ott válogatott szupergyerekek vannak, itt pedig a 2-est is át kell valahogy kísérni az érettségig.

ELNÖK: Pontosan így van. Van-e még valami ezzel kapcsolatban? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs más, megköszönöm a részvételt és az ülést bezárom.

(Az ülés végének időpontja: 13 óra 8 perc)

Dr. Frank Gábor
a bizottság elnöke

Tartalomjegyzék

Általános bevezető	8
<i>A napirend elfogadása</i>	8
A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának a 32/1997. (XI.5.) MKM rendelet módosításával kapcsolatos kezdeményezése	8
<i>Az elnök felvezetése</i>	8
<i>Dr. Fórika László észrevételei</i>	10
<i>Hozzászólások</i>	12
<i>Az elnök összefoglalója</i>	27
Nemzetiségi tankönyvek jóváhagyása	30
<i>35/2007.(05.22.) számú határozat</i>	31
<i>36/2007.(05.22.) számú határozat</i>	31
<i>37/2007.(05.17.) számú határozat</i>	33
<i>38/2007.(05.17.) számú határozat</i>	33
<i>39/2007.(05.17.) számú határozat</i>	33
<i>40/2007.(05.22.) számú határozat (általános felhatalmazás)</i>	35
<i>41/2007.(05.22.) számú határozat</i>	36
<i>42/2007.(05.17.) számú határozat</i>	38
<i>43/2007.(05.27.) számú határozat</i>	39
<i>44/2007.(05.27.) számú határozat</i>	39
<i>45/2007.(05.22.) számú határozat (felhatalmazás)</i>	42
Romani és beás részletes nyelvi követelmények kiadása (A nemzeti és etnikai kisebbség óvodai nevelésének és a nemzeti és etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/1997. (XI.5.) MKM rendelet módosítása)	48
<i>46/2007.(05.22.) számú határozat</i>	49

A Közoktatási Értékelési Tanács delegált tagjának megválasztása a 24/2007. (IV.2.) OKM rendelettel módosított, a közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről szóló 3/2002. (II.15.) OM rendelet 8. § (1) bekezdése alapján	49
<i>47/2007.(05.17.) számú határozat</i>	<i>50</i>
Egyebek	50

